

14.12.2023

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2023

Mikael Kirkko-Jaakkola

TIIVISTELMÄ

Selvityksessä tarkastellaan palkansaajan verotusta ja palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja Suomessa ja 17 Suomen kaltaisessa kehittyneessä OECD-maassa vuonna 2023. Palkkaverotusta vertaillaan neljällä eri palkkatasolla (31 000, 49 000, 75 000 ja 150 000 euroa vuodessa) tehtyjen laskelmien avulla. Pääpaino on yksittäisiä palkansaajia koskevissa laskelmissa, mutta myös perheen vaikutusta käsitellään.

Suomessa palkansaajan verotus on selvityksen matalimmalla palkkatasolla Euroopan vertailumaiden keskitasoa perheettömällä palkansaajalla. Verotus kiristyy kuitenkin nopeasti palkan kasvaessa, kun korkeat marginaaliveroprosentit iskevät uralla etenemisen ja lisäansioiden kannustimiin jo matalahkoilla tulotasolla.

Suomi on vertailun kuudenneksi kirein verottaja suomalaisittain keskituloisella, 49 000 euron palkkatasolla. Suomen veroprosentti ylittää Euroopan vertailumaiden keskiarvon yli kolmella prosenttiyksiköllä. Keski- ja suurempituloisilla perheettömällä palkansaajilla tuloveroprosentit ovat korkeimmat Belgiassa.

Keskipalkkaisen 100 euron palkankorotuksesta tai muusta tulonlisäyksestä 49,5 euroa menee meillä nouseviin veroihin. Tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti on Suomessa Pohjoismaiden korkein ja siten vähiten kannustava.

Mitä suurempia tulotasoja tarkastellaan, sitä kireämpää palkkaverotus on Suomessa vertailumaihin nähden. Selvityksen suurimmalla tulotasolla veroprosentti on kolmanneksi korkein Belgian ja Italian jälkeen, 7,4 prosenttiyksikköä kireämpi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Ruotsissa palkansaajan tuloveroprosentti jää kaikilla neljällä tulotasolla Suomea matalammaksi. Keskituloisen palkansaajan veroprosentti on Suomessa 5,4 prosenttiyksikköä korkeampi, joten samasta 49 000 euron vuositulosta jää suomalaiselle palkansaajalle käteen noin 2 600 euroa vähemmän kuin Ruotsissa.

Suurituloisimmalla palkkatasolla marginaaliveroprosentti on Suomessa 59,2 prosenttia, mikä on vertailun toiseksi korkein Belgian jälkeen.

Työnantajamaksut ovat Suomessa Euroopan vertailumaiden keskitasoa. Naapurimaista Virossa ja Ruotsissa ne ovat selvästi korkeammat, mikä nostaa näissä maissa työhön kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Tanskassa työnantajamaksujen merkitys on taasen lähes olematon.

Selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola. Verolaskelmista osan on tehnyt kansainväliseen liikkuvuuteen ja siihen liittyviin verokysymyksiin erikoistunut Vialto Partners. Veronmaksajain Keskusliitto on julkaissut kansainvälistä vertailutietoa työn ja palkan verotuksesta vuodesta 1995 lähtien.

Euroopan vertailumaat ovat Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska ja Viro. Lisäksi selvityksessä on kolme maata Euroopan ulkopuolelta: Australia, Kanada, ja Yhdysvallat.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotuksen mittaaminen ja määritelmät.....	5
1.2	Palkkarakenne ja perhetyypit.....	7
1.3	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne vertailumaissa.....	9
2	Vertailumaiden verojärjestelmät ja ajankohtaiset veromuutokset.....	12
	Alankomaat.....	12
	Australia.....	13
	Belgia.....	14
	Britannia.....	15
	Espanja.....	17
	Irlanti.....	18
	Italia.....	19
	Itävalta.....	20
	Kanada.....	21
	Norja.....	22
	Ranska.....	23
	Ruotsi.....	24
	Saksa.....	26
	Suomi.....	27
	Sveitsi.....	29
	Tanska.....	30
	Viro.....	32
	Yhdysvallat.....	33
3	Työn verotus vuonna 2023.....	36
3.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	36
3.1.1	Perheetön palkansaaja.....	36
3.1.2	Perheellinen palkansaaja.....	39
3.2	Palkansaajan marginaaliverot.....	42
3.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut.....	44
3.4	Palkkaverokiila työvoimakustannuksesta.....	46
4	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	49
5	Lopuksi.....	59
	Lähteitä.....	60

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2.1 Tuloveroasteet 2023, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 2.2 Tuloveroasteet 2023, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3 Marginaaliveroasteet 2023, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2023.
- Liite 5.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2023, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2023, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 relevantissa vertailumaassa. Vertailumaista 14 on Euroopasta (Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi, Tanska ja Viro) ja kolme Euroopan ulkopuolelta (Australia, Kanada ja Yhdysvallat).

Selvitykseen on valittu elintasoltaan ja –olosuhteiltaan palkansaajalle vertailukelpoisimpia maita, jotka ovat Suomen tärkeitä vientimaita ja joihin kohdistuu merkittävästi työperäistä muuttoliikettä Suomesta.

Pääpaino on neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyissä laskelmissa, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta Suomessa ja ulkomailla suomalaisen palkansaajan näkökulmasta - paljonko palkansaajalle jää verojen jälkeen käteen eri maissa. Selvityksessä ei käsitellä hintatason huomioivaa nettopalkan ostovoimaa eri maissa.

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa tarkasteltiin ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Lehtinen 1995, Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja verovertailun lähtökohtia sekä luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisveroasteisiin ja palkkaverotuksen merkitykseen. Luvussa 2 tarkastellaan maittain palkkaverotuksen perusteita sekä viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia veromuutoksia.

Kansainvälisen palkkaverovertailun esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvuissa 3 ja 4. Kappaleessa 3.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 3.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 3.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 3.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 4 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen Pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 5 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotuksen mittaaminen ja määritelmät

Työn veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut verot¹. Nämä verot ja veronluonteiset maksut muodostavat verokiilan työvoimakustannuksen ja palkansaajan saaman nettotulon väliin.

Työn kokonaisverokiilaan luetaan näiden lisäksi mukaan myös kulutuksesta maksettavat välilliset verot. Ne pienentävät palkansaajan nettotulojen ostovoimaa ja vaikuttavat sitä kautta palkkavaateisiin työvoimakustannuksia korottavasti.

Tuloverot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan työn verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan

¹ Näitä viimeksi mainittuja ei Suomessa peritä.

maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä selvityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

Verokiilalla on olennainen osa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Verokiilan keventäminen alentaa työhön kohdistuvia kustannuksia ja lisää siten työllisyyttä työn kysynnän kautta. Toisaalta tuloverojen madaltuminen tekee työnteosta kannattavampaa, mikä vaikuttaa työn tarjontaan. Ilman kompensoivaa veronkorotusta, se nostaa myös ostovoimaa ja parantaa kulutuskysyntää.

Selvityksessä pääpaino on palkansaajan veronäkökulmassa, eli siinä, miten palkansaaja verotetaan tietyistä tuloista vertailumaissa, ts. paljonko palkasta jää verojen jälkeen käteen. Tällöin keskitytään palkansaajan osaan verokiilasta, eli palkansaajan tuloveroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Tätä osuutta palkkatulosta kutsutaan palkansaajan veroprosentiksi.

OECD on jo pitkään laatinut julkaisuja keskipalkkaisen työntekijän verorasituksesta jäsenmaissaan. Uusimman Taxing Wages -selvityksen (OECD 2023a) laskelmat ulottuvat verovuoteen 2022 saakka. OECD:n laskelmien veroperusteet koskevat siten vanhempaa verovuotta kuin tämän selvityksen.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n julkaisuissa on laskelmien pohjana olevat tulotiedot. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaikatyötä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa, eli palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä taas tarkastellaan samoja suomalaisittain relevantteja palkkatasoja, jotka muunnetaan markkinakurssein vertailumaiden valuuttaan.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskituloisen kokoaikatyötä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin samaa verovuotta koskevassa viimevuotisessa Kirkko-Jaakkolan (2022) palkkaveroselvityksessä. Molemmista vertailuissa keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia ja toisena on Saksa. Suomi oli kuudenneksi ankarin perheettömän keskituloisen palkansaajan verottaja Veronmaksajien vuotta 2022 koskevassa selvityksessä ja viidenneksi ankarin OECD:n selvityksessä samojen vertailumaiden joukossa. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (50 774 €) oli hieman Veronmaksajien keskipalkkaa (47 000 €) korkeampi.

OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös joitakin lapsiperheille suunnattuja tulonsiirtoja. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pelkästään verotusta, ei sosiaalietuuksia, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa taas esimerkiksi Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

Tuloverojen ja veronluonteisten sosiaaliturvamaksujen osalta laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n työn verotusta koskevissa selvityksissä. Laskelmissa huomioidaan yleiset palkasta tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot ja maksut, esimerkiksi kunnallis- ja osavaltioverot, lasketaan pääsääntöisesti keskimääräisten prosenttien mukaan, mutta joidenkin maiden (mm. Kanada, Sveitsi, Yhdysvallat) osalta edustavaa aluetta käyttäen (maakohtaiset parametrit ja oletukset käydään läpi maiden verojärjestelmiä tarkastelevassa kappaleessa 2).

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutuksen päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä yleisradiovero.

Verojen rajausta on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2023a ja 2023b). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa (noin kaksi kolmasosaa) suomalaisista kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon vuoden 2023 alussa. Kirkollisveroa ei Suomea, Ruotsia ja Tanskaa lukuun ottamatta ole otettu huomioon muiden maiden verolaskelmissa.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset ja pakolliset maksut, jotka maksetaan sosiaalietuuksien rahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritetun maksun määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään.

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen vertailtavuuteen liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat joissakin maissa myös oletukset työntekijän ammatista².

Suomea, Ruotsia, Tanskaa, Saksaa, Viroa, Australiaa ja Yhdysvaltoja koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on pienin poikkeuksin³ laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainväliseen liikkuvuuteen ja siihen liittyviin verokysymyksiin keskittynyt Vialto Partners. Laskelmat on tehty kullekin tarkasteltavalle maalle vuonna 2023 alkavan verovuoden veroperusteiden mukaan.

1.2 Palkkarakenne ja perhetyypit

Selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁴ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä, jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta osassa maista.⁵

Taulukossa 1.1 esitetään laskelmissa käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Pienin palkkataso on asetettu siten, että se riittäisi uskottavasti koko-aikatyötä tekeväälle

² Ranskan sosiaalivakuutusmaksu laskettaessa on oletettu, että kolmen alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja ylimmän palkkatason työntekijä on. Italiassa taas on oletettu kahden ylimmän palkkatason työntekijän olevan esimiesasemassa teollisuussektorilla (dirigenti in industry).

³ Ranskan ja Italian työnantajamaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja Vialto Partnersin tietojen perusteella.

⁴ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

⁵ Alin tulotaso (30 500 euroa) yhden tulonsaajan suomalaisella kaksilapsisella perheellä ei ole käytännössä kovin realistinen, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

yksinäiselle palkansaajalle toimeentulon ainoaksi lähteeksi. Tulotaso on tarkoituksenmukaisesti kohtuullisen korkea, koska matalille tuloille kohdennettuja tulonsiirtoja ei selvityksessä tarkastella.

Taulukko 1.1 Selvityksen esimerkkipalkkatasot vuonna 2023

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe		
	Palkkatulot, euroa/vuosi	Suomalaista kuukausipalkkaa vastaava palkka, e*
	31 000	2 480
	49 000	3 920
	75 000	6 000
	150 000	12 000
Kahden tulonsaajan perhe		
	Palkkatulot, euroa/vuosi	
	31 000 + 49 000 = 80 000	
	49 000 + 75 000 = 124 000	
	75 000 + 150 000 = 225 000	

* Vuositulot jaettu 12,5:llä, jotta lomarahojen vaikutus tulee huomioiduksi.

Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 49 000 euroa, vastaa jotakuinkin kokoaikaisien työntekijöiden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Jos lomarahat oletetaan puolen kuukauden palkan suuruiseksi, vuositulo vastaa 3 920 euron kuukausipalkkaa (vuositulo on 12,5 x kk-palkka). Tilastokeskuksen (2023a) ansiotasoindeksin mukaan kokoaikaisien palkansaajien kuukausiansioiden keskiarvo vuoden 2023 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä oli noin 3 900 euroa/kk.

Neljästä palkkatasosta alin on noin 63 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkkipalkka on kaksinkertainen toiseksi ylimpään palkkatasoon verrattuna. Palkkahaitari on tarkoituksella laajempi kuin OECD:n (2023a) Taxing Wages -julkaisun tarkastelussa. Laajan palkkahaitarin avulla voidaan paremmin hahmottaa palkkaverotuksen progressiota myös suurituloisimpien palkkatasojen osalta.

OECD:n selvityksen pääpaino on 67, 100 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitsevien vertailuissa. Monessa maassa vertailun suurituloisimman (167 prosenttia keskipalkasta) työntekijän palkka ei ulotu korkeimmille marginaaliveroprosenteille, kuten esimerkiksi Suomessa. OECD:n tarkastelussa suomalainen suurituloisen ansaitsee vuodessa 84 793 euroa vuonna 2022.

Taasen tämän vertailun ylin palkkataso, 150 000 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa. Ylimmän esimerkkipalkan on tarkoitus auttaa kuvaamaan kaikkein korkeimpia marginaaliveroja, ja se ylittääkin tuloveroasteikkojen ylimmän tuloluokan alarajan useassa maassa⁶.

⁶ Esimerkiksi Italiassa tuloveroasteikon ylin raja on 50 000 euroa ja Alankomaissa 73 031 euroa. Osassa maita tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 277 825

Esimerkkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu maan valuutaksi vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen keskikursseilla (liite 1).

OECD:n (2023a) käyttämät maakohtaiset keskipalkat vuodelta 2022 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksen toiseksi alin vertailupalkka, mutta Sveitsissä, Norjassa ja Tanskassa keskimääräinen palkka ylittää sen selvästi. Britanniassa, Ruotsissa ja Itävallassa maan keskipalkka on lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

1.3 Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne vertailumaissa

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin vuoden aikana keräämät verotulot saman aikavälin bruttokansantuotteeseen. Mittari kertoo julkisen sektorin laajuudesta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin haasteita. Eroja maiden välillä synnyttää esimerkiksi mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verokohtelu. Myös mm. eläkejärjestelmän rahoitustapa sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Kokonaisveroaste kertoo kuitenkin mahdollisimman vertailukelpoisesti verorahoituksen merkityksen julkisen sektorin palveluiden ja tulonsiirtojen rahoittamisessa ja siten se on laajasti käytetty tilastotieto. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteita vuosilta 1980–2022.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2022 (* vuosi 2021), % suhteessa BKT:een Lähde: OECD 2023b

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2022
Ranska	39,5	42,0	41,2	42,5	43,4	42,9	42,1	45,3	45,4	46,1
Norja	41,9	41,9	40,2	39,4	41,6	42,4	41,6	38,2	38,7	44,3
Itävalta	38,6	40,4	39,3	41,3	42,3	41,0	41,0	43,1	42,1	43,1
Suomi	35,3	39,2	42,9	44,5	45,8	42,0	40,6	43,5	41,8	43,0
Italia	28,6	32,4	36,3	38,5	40,5	39,0	41,7	43,0	42,6	42,9
Belgia	40,7	43,7	41,4	42,8	43,8	43,4	42,9	44,1	42,3	42,4
Tanska	41,5	43,9	44,4	46,5	46,9	48,0	44,8	46,1	47,3	41,9
Ruotsi	43,1	44,1	48,8	45,1	50,0	47,3	42,9	42,6	42,4	41,3
Saksa	36,4	36,1	34,8	36,3	36,4	34,4	35,5	37,3	37,9	39,3
Alankomaat	39,7	39,3	39,7	37,2	36,9	35,0	35,7	37,0	40,0	38,0
Espanja	21,9	26,8	31,5	31,3	33,1	35,2	31,3	33,8	36,8	37,5
Britannia	33,4	35,1	32,9	29,3	32,6	32,5	32,0	31,9	32,8	35,3
Kanada	30,3	31,6	35,1	34,6	34,7	32,7	31,0	32,8	34,7	33,2
Viro	0,0	0,0	0,0	35,0	31,1	29,8	33,2	33,3	33,3	32,8
Australia*	26,2	27,7	28,0	28,2	30,4	29,8	25,2	27,8	28,4	29,5*
Yhdysvallat	25,6	24,7	26,0	26,6	28,3	26,1	23,4	26,2	25,7	27,7
Sveitsi	22,6	23,1	23,2	25,0	27,0	26,0	25,8	27,0	28,0	27,2
Irlanti	30,1	33,6	32,4	31,8	30,8	30,0	27,7	23,1	19,7	20,9
OECD	30,1	31,5	30,8	32,1	32,9	32,6	31,5	32,9	33,6	34,0

eurosta, Yhdysvalloissa liittovaltion veron osalta 578 125 dollarista (noin 540 000 euroa) ja Sveitsissä 769 700 Sveitsin frangista (noin 775 000 euroa).

Luvut perustuvat OECD:n (2023b) julkaisemiin vertailukelpoisiin tilastoihin. OECD-maiden korkeimman veroasteen titteliä on pitänyt 1960-luvulta lähtien jokin Pohjoismaa lukuun ottamatta vuosia 2017 – 2018 sekä viimeisintä tilastovuotta 2022, jolloin sitä on pitänyt Ranska.

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas vertailun 17 OECD-maan joukossa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kiireimmän joukkoon.

Korkeimmillaan veroaste oli Suomessa vuonna 2000, minkä jälkeen se kääntyi alenevalle uralle mm. tuloverokevennysten johdosta. Vuonna 2010 veroaste oli vertailumaiden kahdeksas. Tämän jälkeen verotusta kiristettiin, ja kokonaisveroaste nousi lähes vuosittain vuoteen 2016 asti, jolloin se oli Suomessa vertailumaiden neljänneksi korkein. Veroaste kuitenkin kääntyi laskuun sen jälkeen, ollen 41,8 prosenttia poikkeuksellisena koronavuonna 2020, jolloin mm. väliaikainen eläkevakuutusmaksualennus kevensi veroastetta. Vuonna 2021 kokonaisveroaste nousi 43 prosentin tuntumaan, jossa se oli myös viime vuonna. Suomen kokonaisveroaste oli OECD- ja vertailumaiden neljänneksi korkein vuonna 2022.

Taulukko 2.2 Verorakenne selvityksen maissa 2022 (*:llä merkityt tiedot vuodelta 2021), eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %.
Lähde: OECD 2023b

	Henkilöiden tuloverot	Yritysten tuloverot	Sosiaalivakuutusmaksut ja palkkasummaverot	Omaisuusverot	Kulutusverot	Muut verot
Alankomaat	21,6	11,3	33,2	4,1	29,6	0,3
Australia*	39,0	22,5	4,3	10,9	23,3	0,0
Belgia	28,0	9,3	30,5	7,7	24,4	0,0
Britannia	28,8	8,8	20,5	11,3	30,7	0,0
Espanja	24,2	7,2	34,1	6,8	27,7	0,0
Irlanti	31,3	21,4	16,0	4,9	26,4	0,0
Italia	25,5	6,7	30,6	5,7	27,5	3,9
Itävalta	22,3	7,9	40,4	1,4	27,0	1,1
Kanada	36,9	12,6	16,5	10,5	21,9	1,5
Norja	18,0	42,4	17,5	2,5	19,5	0,0
Ranska	21,6	6,3	36,6	8,0	26,5	1,0
Ruotsi	27,8	7,8	33,1	2,2	29,1	0,1
Saksa	27,1	6,2	37,2	2,8	26,7	0,0
Suomi	29,9	7,0	27,6	3,3	32,0	0,1
Sveitsi	31,2	11,6	24,8	8,2	19,9	4,3
Tanska	56,1	7,5	0,7	4,1	30,6	1,0
Viro	19,2	5,0	34,8	0,5	40,5	0,0
Yhdysvallat	45,3	6,5	21,9	10,6	15,7	0,0
OECD*	23,7	10,2	27,0	5,6	31,9	1,5

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilöiden tuloveroilla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla, joihin tässä selvityksessä jatkossa keskitytään. Muita perinteisiä veroluokkia ovat kulutusverot, yrityksiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot.

Monissa Euroopan maissa välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin karkeasti kolmanneksen. Maakohtaiset erot verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään. Suurimpia poikkeuksia on Tanska, jossa verorakenne painottuu erityisesti tuloverotukseen. Toisaalta työhön kohdistuvat sosiaalivakuutusmaksut ovat Tanskassa poikkeuksellisen matalia. Sosiaalivakuutusmaksujen ja muiden palkkasummaverojen merkitys on sen sijaan erityisen suuri Ranskassa, Itävallassa ja Saksassa.

Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa verorakenne painottuu tuloverotukseen kokonaisveroasteiden ollessa toisaalta monia Euroopan maita selvästi matalampi. Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

2 VERTAILUMAIDEN VEROJÄRJESTELMÄT JA AJAN-KOHTAISET VEROMUUTOKSET

Alankomaat

Tuloverotusta kevennettiin.

Alankomaiden kokonaisveroaste on EU-maiden keskiarvon alapuolella. Henkilöiden ja yritysten tuloverot tuovat verotuloista yhteensä reilut 30 prosenttia ja sosiaalivakuutusmaksut kolmanneksen. Kulutusverojen osuus kokonaisverotuloista on noin 30 prosenttia.

Maassa on kevennetty tuloverotusta portaittain viime vuosien aikana. Vuonna 2019 tuloveroasteikon keskimmäisiä marginaaliveroprosentteja alennettiin 2,75 prosenttiyksiköllä ja verohyvityksiä korotettiin. Vuoden 2020 alusta veroasteikon tulo-luokkien määrä väheni neljästä kahteen ja samalla ylintä marginaaliveroprosenttia alennettiin reilulla kahdella prosenttiyksiköllä sekä verohyvityksiä korotettiin. Vuodelle 2021 tuloveroasteikon alinta prosenttia alennettiin hieman ja verosta tehtävää työllisyshyvitystä korotettiin reilulla 400 eurolla. Yrittäjävähennystä taasen on pienennetty portaittain.

Vuodelle 2022 tuloverotukseen tehtiin yleisesti vain pieniä tarkistuksia. Suurempia muutoksia tuli vuodelle 2023, kun tuloveroasteikon alinta prosenttia hieman alennettiin ja työllisyshyvitystä nostettiin 800 eurolla.

Asteikon prosentit ovat kuluvana vuonna 36,93 ja 49,50. Alempi veroprosentti sisältää yleiset sosiaalivakuutusmaksut (37 149 euroon saakka 27,65 % vuonna 2023), joilla rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa⁷.

Tulonsaajat ovat oikeutettuja tuloriippuvaiseen perushyvitykseen, jonka määrä on kuluvana vuonna maksimissaan 3 070 euroa. Työtulojen perusteella saatavan työllisyshyvityksen määrä on maksimissaan 5 052 euroa. Tämä Suomen työtulovähennyksen kaltainen verohyvitys pienenee, kun tulot ylittävät 37 691 euroa. Hyvitykseen ei ole enää oikeutettu, kun tulot ovat noin 115 295 euroa tai enemmän. Ennen vuotta 2016 myös kaikkein suurituloisimmat saivat hyvityksen. Alle 12-vuotiaan lapsen pienempituloisempi vanhempi tai yksinhuoltaja on oikeutettu verohyvitykseen, joka on 11,45 prosenttia tuloista 29 075 euron tuloihin saakka.

Työnantajat maksavat sosiaalivakuutusmaksuja, joille on asetettu palkansaajakoh-taiset ylärajat.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään verovapaata lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta. Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla.

⁷ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työnantajilta perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla.

Puolisoiota verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puolisoit saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös laskennallista asuntotuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, kuten huomattavista osakeomistuksista saatujen tulojen sekä säästöjen ja investointien tuoton, verotus on suhteellista.

Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on vielä 26,9 prosenttia vuonna 2023, mutta vuodesta 2024 eteenpäin niihin sovelletaan progressiivista verotusta, jossa alin prosentti on 24,5 ja korkein 33.

Kolmannen tulolähteen tuoton, eli käytännössä muiden pääomatulojen, verokanta nostettiin 30:sta 31 prosenttiin vuoden 2021 alusta ja 32 prosenttiin vuonna 2023. Sitä sovelletaan nettovarallisuuden laskennalliseen tuottoon. Laskennallinen tuottoprosentti on kuitenkin sitä suurempi, mitä suurempi on nettovarallisuus. Hallituksen suunnitelmissa on nostaa verokantaa 36 prosenttiin vuodelle 2024 ja uudistaa verotettava tulo todellisiin tuottoihin perustuvaksi vuodesta 2026 alkaen.

(European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja 2023b)

Australia

Tuloverokevennyksen luvassa seuraavalle verovuodelle.

Australia on kevyen verotuksen maa. Monet sosiaaliturvaan liittyvät ja useissa vertailumaissa julkisen sektorin harteilla olevat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta 60 prosenttia tulee yksityisten henkilöiden sekä yritysten tuloveroista. Verovuosi vaihtuu poikkeuksellisesti heinäkuun alussa.

Finanssikriisin jälkeen hallitusten tavoitteina oli palauttaa budjetti ylijäämäiseksi pidemmällä aikavälillä. Valmisteveroja korotettiin ja vuonna 2014 tuloverotuksessa otettiin käyttöön väliaikainen kahden prosentin ”budjetinpaikkausmaksu” yli 180 000 Australian dollarin vuosituloille kolmeksi vuodeksi.

Vuonna 2018 hallitus aloitti seitsemän vuotta kestäväen tuloverouudistuksen, jonka tarkoituksena on keventää verotaakkaa. Pääasiassa muutokset oli tarkoitus toteuttaa kolmessa vaiheessa vuosina 2018, 2022 ja 2024. Koronaviruksen takia Australian hallitus aikaisti osan veronkevennyksiä kuitenkin jo verovuodelle 2020/21 elvyttääkseen taloutta.

Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2018 heinäkuussa alkaneelta verovuodelta kevennettiin pieni ja keskituloisten veroja uudella verohyvityksellä sekä nostamalla valtion neliportaisen tuloveroasteikon toiseksi ylintä alarajaa. Vuoden 2019/20 budjetin yhteydessä päätettiin verohyvityksen korottamisesta taannehtivasti koskien myös verovuotta 2018/19. Hyvityksen maksimimäärä nousi 520 Australian dollarista 1 080 dollariin. Vähennyksen voimassaoloa jatkettiin verovuoden 2021/22 loppuun saakka ja vielä vuoden 2022 alkupuolella vähennystä korotettiin

taannehtivasti käynnissä olleelle verovuodelle 420 dollarilla elinkustannusten nousua kompensoimaan. Vähennystä ei kuitenkaan enää ole saanut verovuodesta 2022/23 eteenpäin, mikä kiristi tuloverotusta.

Jo ennestään pienituloisille oli kohdennettu 445 dollarin hyvitys, jota korotettiin vuonna 2020 alkavalle verovuodelle 700 dollariin. Tuolloin myös tuloveroasteikon rajoja nostettiin huomattavasti. Neliportaisen asteikon marginaaliveroprosentit ovat olleet pitkään muuttumattomat, 19 prosentista 45 prosenttiin. Verouudistuksen viimeisessä vaiheessa tuloveroasteikon keskimmäiset marginaaliverot alenevat selvästi verovuodelle 2024/2025.

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi kahden prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävää terveyskuluvakuutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotosta riippuen 1-1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja tai paikallisia tuloveroja Australiassa ei peritä⁸.

Osavaltiot perivät palkkasummasta kuitenkin veroa hieman eri perustein. Selvityksen laskelmissa on käytetty väestöluvultaan suurimman osavaltion New South Walesin maksutasoa, joka on 5,45 prosenttia 1,2 miljoonan dollarin ylittävältä palkkasummalta (koronavuosina maksu alennettiin väliaikaisesti 4,85 prosenttiin).

(Australian Government 2023, Commonwealth of Australia 2018 ja 2020, NSW Government 2023, OECD 2023a ja 2023b)

Belgia

Suuret indeksitarkistukset tuloverotukseen.

Belgia on ollut pitkään korkean kokonaisveroasteen maa, joskin viime vuosina veroaste on laskenut jonkin verran huipustaan. Maan verorakenne painottuu välittömiin veroihin ja palkkaan kohdistuviin sosiaalivakuutusmaksuihin. Palkkaverokiila on perinteisesti ollut OECD- ja EU-maiden korkeimpia. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon, mutta omaisuuden ja niiden tuottojen perusteella veroja kerätään eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävästi.

Vuonna 2016 Belgiassa aloitettiin mittavan veroreformin toteuttaminen portaittain. Uudistuksilla tavoiteltiin maan kilpailukyvyn parantamista leikkaamalla historiallisen korkeita työvoimakustannuksia. Kevennykset rahoitettiin lähinnä valmisteverojen korotuksilla. Työn verotus keveni merkittävästi vuonna 2016 tuloverotukseen kohdennettujen kevennysten ja työnantajamaksujen leikkaamisen johdosta. Kevennyksiä jatkettiin suunnitellusti vuosina 2018 ja 2019.

2020-luvulla palkkaverotukseen on tehty enää lähinnä indeksitarkistuksia. Yhteisöveroprosentti laski kuitenkin 25 prosenttiin vuoden 2020 alussa, kun vielä vuonna 2017 yritysvero oli lähes yhdeksän prosenttiyksikköä korkeampi.

⁸ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9,5 %:n maksuilla (superannuation guarantee system) yksiköllisille sääätöille vakuutettua varten. Maksua ei katsota kuitenkaan veroksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä suuri rooli.

Kiihtyneen inflaation takia lakiin kirjatut verotuksen indeksitarkistukset nousivat merkittävän korkeiksi verovuodelle 2023. Hintaindeksisidonnaisuuksien myötä mm. tuloveroasteikon rajat ja perusvähennys nousivat lähes kymmenen prosenttia.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla. Neliportaisen asteikon marginaaliverot ovat 25 prosentista 50 prosenttiin. Ylintä prosenttia peritään suhteellisen matalilta tuloilta lähtien, 46 440 euron ylittävistä verotettavista tuloista.

Vuonna 2019 aiemmin tuloriippuvainen perusvähennys muutettiin kiinteäksi samalla kuin sitä korotettiin. Se on selvitysvuonna 10 160 euroa ja käytännössä se merkitsee tämän suuruista verovapaata tuloa. Sen veroja vähentävä vaikutus määräytyy kuitenkin ensisijaisesti veroasteikon alempien veroprosenttien perusteella verohyvityksenä. Summaa korotetaan mm. lapsiluvun perusteella.

Belgian verojärjestelmä sisältää myös joukon muita verovähennyksiä tai verohyvityksiä. Näitä ovat mm. tulonhankkimisvähennys ja pienituloisille palkansaajille suunnattu verohyvitys.

Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- ja kiinteistöverot sekä rekisteröintimaksut vaihtelevat paikallisesti. Alueiden henkilötulovero lasketaan em. liittovaltion tuloveroista. Flanderissa ja Valloniassa alueiden osuus tuloveroista on 24,957 prosenttia ja liittovaltion loput 75,043 prosenttia. Brysselin alueella prosentti on hieman pienempi. Kunnilla voi olla suhteellisesti määräytyviä paikallisia lisämaksuja ja ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpotuksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on 7-7,5 prosenttia liittovaltiolle ja alueille maksettavasta tuloverosta.

Työntekijöiden yleiset sosiaalivakuutusmaksut ovat 13,07 prosenttia palkasta ja työnantajien noin 25 prosenttia. Sosiaalivakuutusmaksuja kuitenkin helpotetaan porrastetusti matalammilla palkkatasoilla.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisoiden erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisoiden tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisoiden yhteisverotusta. Suurempituloinen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia paremmin ansaitsevan ansiotuloista.

(European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja 2023b)

Britannia

Veroparametrejä jäädytetty, sosiaalivakuutusmaksuja ollaan kuitenkin leikkaamassa.

Britannian veroaste on selvästi EU:n keskiarvon alapuolella OECD keskiarvon tunnumassa. Progressiivinen työn verotus on kevyttä. Sen sijaan omaisuudesta kertyi Britannialle verotuottoja BKT:een suhteutettuna vertailumaista eniten vuonna 2022. Kulutusverot tuovat verotuotoista lähes kolmanneksen.

Britannia oli vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, jotka kiristivät hyvätuloisten palkansaajien tuloverotusta finanssikriisin jälkeen. Kiristys toteutettiin lisäämällä valtion kaksiportaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta⁹. Mirrlees Review (2011) arvioi, ettei ole varmaa tuottiko marginaaliveron korotus 50 prosenttiin lainkaan verotuloja, vai vähensikö se jopa niitä. Vero kohdistui noin 300 000 henkilöön.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luotiin uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi vuonna 2013 kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45 prosenttiin, jota sovelletaan edelleen.

2010-luvun loppupuolella perusvähennystä ja tuloveroasteikon keskimmäistä tulo-rajaa nostettiin useampaan otteeseen inflaatiotarkistusta suuremmilla korotuksilla, mikä kevensi tuloverotusta. Esimerkiksi 6.4.2019 lukien perusvähennys nostettiin 11 850 punnasta 12 500 puntaan. Samalla tuloveroasteikon keskimmainen tulo-rajaa nousi 34 500 punnasta 37 500 puntaan. Tämän jälkeen puntamääriin tehtiin lähinnä vain inflaatiotarkistuksia. Britanniassa verovuosi alkaa kunkin vuoden huhtikuun 6. päivä.

Tuleville vuosille uusi Rishi Sunakin hallitus on jäädyttänyt monia veroparametreja, mm. perusvähennyksen sekä tuloveroasteikon alimman prosentin tulo-rajaa verovuoteen 2027/28 saakka. Lisäksi 2023 alkavalta verovuodelta lähtien veroasteikon ylimmän 45 % veroprosentin tulo-rajaa alennettiin 150 000 punnasta 125 140 puntaan. Jo aiemmin Boris Johnsonin hallitus oli linjannut monien veroparametrien indeksitarkistusten jäädyttämisestä 2025/26 saakka.

Isompia veronkiristyksiä tehtiin jo 2022 alkaneelle verovuodelle osinkoverotukseen (1,25 %-yks.), minkä vähennyksiä ollaan myös leikkaamassa tulevina vuosina. 2023 alkavan verovuoden alusta yritysverokanta nousi 19 prosentista peräti 25 prosenttiin yli 250 000 puntaa voittoa tekevien yritysten osalta. Aiemmin maan hallitus pyrki vauhdittamaan talouskasvua kilpailukykyisemmällä yritysverotuksella, minkä johdosta yritysverokanta laski 2010-luvun alun 28 prosentista 19 prosenttiin ja osinkojen ja myyntivoittojen verotusta uudistettiin.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksua maksetaan 13,8 prosenttia tietyn viikkopalkan ylittävältä osalta. Palkansaajien kansallinen sosiaalivakuutusmaksu on 12 prosenttia, mutta noin 50 270 punnan ylittävien vuositulojen osalta maksuprosentti on 10 prosenttiyksikköä perusprosenttia matalampi.

Työnantajien ja palkansaajien sosiaalivakuutusmaksuja oli korotettu vuodesta 2022 alkaen 1,25 prosentilla (Health and Social Care Levy), mutta korotus peruttiin lokakuussa Liz Trussin hallituksen alulle paneman lakihankkeen edetessä lainsäädäntöön. Hallitus on alentamassa palkansaajamaksua kahdella prosenttiyksiköllä 10 prosenttiin vuoden 2024 alussa.

Vaikka Britanniassa on erillisverotus, pienituloisen puoliso voi tietyin edellytyksin siirtää suurituloisemmalle 10 % perusvähennyksestään. Kannustinloukkujen purkamiseksi otettiin vähitellen käyttöön uusi tukimuoto, Universal Credit, joka on

⁹ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta.

korvannut useampia vanhoja sosiaaliturvaetuksia ja verovähennyksiä. Esimerkiksi tulositonnaiset pienituloisten verotusta keventäneet verohyvitykset työtulovähennys (Working Tax Credit) ja lapsihyvitys (Child Tax Credit) on pääasiassa korvattu tällä sosiaalituella.

(HM Revenue & Customs 2019, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja 2023b)

Espanja

Palkansaajan verotukseen ei edes indeksitarkistuksia.

Espanjan kokonaisveroaste on heilahdellut poikkeuksellisen paljon suhdanteiden mukana. Ennen finanssikriisiä vuonna 2007 veroaste oli 36,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta kaksi vuotta myöhemmin enää alle 30 prosenttia. Tämän jälkeen veronkorotukset ovat nostaneet veroastetta, ja Espanja onkin lähestymässä EU-maiden keskiarvoa. Työnantajien sosiaalivakuutusmaksut ovat suhteellisen korkeita.

Finanssikriisin jälkeen Espanja leikkasi julkisia menoja, korotti veroja ja uudisti sekä eläkejärjestelmäänsä että työmarkkinoita. Ansiotulojen verotukseen ei säästynyt kiristyksiltä.

Vuonna 2012 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla väliaikaisella lisäverolla, jonka voimassaoloa jatkettiin myöhemmin vuoden 2014 loppuun asti. Sen myötä veroasteikon alin marginaali oli 24,75 ja ylin 52 prosenttia vielä vuonna 2014.

Vuosina 2015 ja 2016 tuloverotusta uudistettiin laajasti veroasteikkoja muuttamalla. Tarkoituksena oli etenkin pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventäminen portaittain. Vuonna 2016 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alennettiin kautta linjan 1-2 prosenttiyksiköllä. Sen myötä asteikon marginaaliveroprosentit olivat pitkään yhteensä 19 ja 45 prosentin välillä olettaen itsehallintoalueen veroasteikon olevan yhtäläinen valtion veroasteikon kanssa.

Aiemmin kaikkien itsehallintoalueiden asteikot olivat yhtenevät valtion tuloveroasteikon kanssa, mutta sittemmin useimmat alueet ovat muuttaneet niitä. Vertailulaskelmissa oletuksena on kuitenkin käytetty valtion veroasteikon kanssa yhtäläistä asteikkoa.

Vuodelle 2021 valtion tuloveroasteikkoon luotiin uusi ylin veroporras, joka korotti asteikon marginaaliveroprosenttia kahdella prosenttiyksiköllä 300 000 euron ylittäviltä ansiotuloilta.

Vuosille 2022 ja 2023 palkansaajan verotukseen ei tullut yleisiä muutoksia eikä edes indeksitarkistuksia.

Tuloverotus on pääsääntönä yksilökohtaista, mutta avioliitossa elävät voivat valita yhteisverotuksen. Työntekijöiden sosiaalivakuutusmaksutaso on reilu kuusi prosenttia ja työnantajien noin 30 prosenttia. Näitä veronluonteisia maksuja peritään kuitenkin vain tiettyyn kuukausikohtaisen palkan ylärajaan saakka. Yläraja on kohtuullisen matala, 4 495 euroa/kk vuonna 2023.

Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä. Tuloista riippumaton perusvähennys on 5 550 euroa. Yhteisverotettavina toiselle puolisoista vähennys on 3 400 euroa. Kaikkein pienituloisimmat palkansaajat ovat oikeutettuja työllisyysvähennykseen.

Perhevähennyksen saa alle 25-vuotiaiden samassa taloudessa asuvien lasten perusteella. Euromäärä kasvaa lasten lukumäärän mukaan, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajaaideille on kohdennettu oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

(European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2022a ja 2023b, OECD 2023a ja OECD 2023b)

Irlanti

Pienet tuloverokevennykset jatkuvat.

Irlannissa on selvityksistä matalin kokonaisveroaste. Se johtuu pitkälti kansainvälisten suuryritysten aiheuttamasta kansantuotteen kaksinumeroisista kasvuluvuista viime vuosikymmenellä. Irlannin keveät yritysverokäytännöt ovat houkutelleet maahan mm. Applen kaltaisia suuryrityksiä. Henkilötuloverot muodostavat vajaan kolmasosan kokonaisverokertymästä ja kulutusverot reilun neljäsosan. Sosiaalivakuutusmaksujen merkitys on EU:n keskiarvoon verrattuna pieni ja yritysverojen hyvin suuri.

Irlannissa puoliset voivat valita joko yhteis- tai erillisverotuksen. Tuloveroasteikko muodostuu 20 prosentin perusprosentista ja 40 prosentin korkeammasta marginaaliverosta. Perheettömällä tulonsaajilla tuloraja on 40 000 euroa, jonka alittavaan tuloon sovelletaan alempaa prosenttia ja ylittävään korkeampaa. Rajaa nostettiin 3 200 eurolla vuodelle 2023. Paikallistason tuloveroja ei peritä.

Tuloverotukseen vaikuttavat useat verosta vähennettävät verohyvitykset. Perushyvitys on 1 775 euroa veronmaksajaa kohden vuonna 2023. Lisäksi palkansaaja on oikeutettu myös yhtä suureen työllisyshyvitykseen. Hyvityksiä nostettiin 75 eurolla kuluvalle vuodelle.

Tuloista kerätään laajasti veroa myös progressiivisen sosiaalimaksun (Universal Social Charge) muodossa. Maksuprosentteja on neljä, minimissään alle 12 012 euron tuloilta peritään 0,5 prosenttia maksun noustessa kahdeksaan prosenttiin 70 044 euron ylittävien palkkatulojen osalta. Suurimmille, yli 100 000 euron yrittäjätuloille maksu on 11 prosenttia.

Palkkatuloihin kohdistuu lisäksi varsinaisia sosiaalivakuutusmaksuja ilman ylärajaa. Palkansaajamaksut ovat neljä prosenttia ja työnantajamaksut noin 11 prosenttia palkasta ja niillä rahoitetaan muun muassa eläkkeitä.

Viimeisten vuosien aikana Irlannissa on tehty lähinnä joitakin pieniä keventäviä muutoksia tuloverotukseen, esimerkiksi tuloveroasteikon rajan selvät korotukset. Vuodelle 2024 tuloraja on nousemassa viidellä prosentilla ja perus- ja työllisyshyvitykset hieman enemmän. Lisäksi sosiaalimaksun keskimäinen prosentti laskee 0,5 prosenttiyksiköllä neljään prosenttiin.

(European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja 2023b)

Italia

Veronkevennyksissä välivuosi.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotusta kiristettiin entisestään finanssikriisin jälkeisinä vuosina. Verotuottoja kerätään erityisesti tulo-veroituksella ja sosiaalivakuutusmaksuilla. Välillisen verotuksen puolella ympäristöveroilla (joista etenkin energiaveroilla) on suuri merkitys, mutta arvonlisävero ei ole ollut niin merkittävässä roolissa kuin EU:ssa yleisesti.

Italian julkinen talous joutui koetuksille Euroopan velkakriisin myötä. Julkisen talouden sopeutustoimet painottuivat varsinkin aluksi veronkiristykseen. Kiristykset kohdistuivat välilliseen verotukseen ja omaisuuden verotukseen mutta jossain määrin myös henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen.

Vuonna 2011 käyttöön otetun yli 300 000 euron verotettavista tuloista perittävän kolmen prosentin ”solidaarisuusmaksun” voimassaolo päättyi vuoden 2016 lopussa. Palkkaverotuksessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tämän jälkeen kuin vasta verovuodelle 2022, jolloin tuloverotusta kevennettiin etenkin keskituloisien osalta.

Vuodelle 2022 valtion tuloveroasteikko muutettiin viisiportaisesta neliportaiseksi ja samalla sen keskimmäisiä marginaaliveroprosentteja (15 000 euron ja 28 000 euron ylittävien vuositulojen osalta) alennettiin 2–3 prosenttiyksiköllä. Matalin ja korkein marginaaliveroprosentti säilyivät ennallaan 23:ssa ja 43 prosentissa. Korkein asteikon tuloaraja alennettiin kuitenkin 75 000 eurosta 50 000 euroon.

Vuodelle 2023 tuloveroasteikkoon ei tehty muutoksia, ei edes indeksitarkistuksia. Sen sijaan vuodelle 2024 tuloveroasteikko ollaan muuttamassa kolmiportaiseksi, kun 15 000–28 000 euron tulovälin marginaaliveroprosenttia alennetaan kahdella prosenttiyksiköllä 23 prosenttiin.

Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 3,33 prosentin välillä ja ne voivat olla progressiivisia. Kunnalliset verot voivat vaihdella nollasta 0,9 prosenttiin.

Tuloverotus perustuu erillisverotukseen, mutta verohyvityksiä myönnetään puolison ja perheenjäsenien perusteella. Verovuonna 2022 alle 21-vuotiaiden lapsihyvitys korvattiin anteliaammalla lapsituella, mikä kiristi lapsiperheiden tuloverotusta vaikkakin niiden taloudellista asemaa se saattoi parantaa.

Työ- tai eläketulojen perusteella on oikeutettu erilliseen ansiotuloverohyvitykseen. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 50 000 euroa. Työtulojen perusteella myönnettäessä hyvityksen maksimimäärä on 1 880 euroa. Vuonna 2022 pienipalkkaisille kohdennettu 1 200 euron lisähyvitys korvattiin vastaavansuuruisella verovapaalla könttäsummalla, jonka saa maksimissaan 15 000 euron tuloille asti.

Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suuruusluokkaa riippuen jonkin verran bruttopalkan suuruudesta. Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut ovat noin kolmannes palkan päälle riippuen toimialasta ja työntekijän asemasta.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja OECD 2023b)

Itävalta

Palkkaverotuksen kevennykset jatkuivat.

Itävallan kokonaisveroaste on korkea. Sosiaaliturvamaksuja ja palkkasummaveroja kerätään suhteessa BKT:hen vertailumaista eniten. Veroaste kääntyi 2000-luvun alkupuolen laskutrendistä pikkuhiljaa nousuun finanssikriisin jälkeen tehtyjen julkisen talouden sopeutustoimien johdosta. Hallitus toteutti useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi kuin menojen karsimiseksi. Etenkin valmisteveroja nostettiin. Verotuksen osalta suunta muuttui keventäväksi kuitenkin vuonna 2016.

Vuoden 2016 alussa Itävallassa toimeenpantiin merkittävä veroreformi, jonka ansiosta palkansaajien tuloverotus keveni tulotasosta riippuen jopa useamman prosenttiyksikön pieni- ja keskituloisimpiin painottuen. Verouudistus kevensi verotusta kokonaisuudessaan, vaikka vastineeksi pääomatuloihin liittyviä veroja ja alennettuja arvonlisäverokantoja hieman nostettiin.

Tuloveroasteikko uudistettiin kolmiportaisesta kuusiportaiseksi keventäen verotusta kautta linjan aivan suurituloisimpia lukuun ottamatta. Myös silloisen ylimmän 50 prosentin marginaaliveroa alaraja nostettiin 60 000 eurosta 90 000 euroon. Kaikkein suurituloisimmille yli miljoona euroa vuodessa tienaa-ville luotiin uusi 55 prosentin marginaaliveroluokka, jonka oli tarkoitus olla voimassa vuoden 2020 loppuun.

Koronaviruksen perusteella hallitus alensi taannehtivasti veroasteikon alinta 25 prosentin marginaaliveroastetta viidellä prosenttiyksiköllä verovuodesta 2020 alkaen. Lisäksi korkeimman marginaaliveron voimassaoloa jatkettiin vuoteen 2025 saakka. Alinta 20 prosentin marginaaliveroa (oli 36,5 % vielä vuonna 2015) maksetaan 11 693 euron ylittäviltä verotettavilta vuosituloilta.

Vuodelle 2022 hallitus kevensi veroasteikon toiseksi alinta marginaaliveroprosenttia 2,5 prosenttiyksiköllä. Lisäksi perhevähennyksen nostoa aikaistettiin taannehtivasti. Vaikka kustannusinflaatio on aikaistanut ja vaikuttanut veromuutosten toimeenpanon jonkin verran, ne perustuvat isompaan veroreformiin ja uuden hiilidioksidiveron käyttöönottoon.

Tuloveronkevennysten linjaa jatkettiin myös vuonna 2023, kun tuloveroasteikon keskimmäisiä veroprosentteja alennettiin. Lisäksi asteikon euromääräisiin rajoihin tehtiin inflaatiotarkistukset, vaikka se ei ole aikaisempina vuosina ollut tapana. Samalla säännölliset inflaatiotarkistukset tehtiin lakisääteisiksi myös tuleville vuosille. Indeksitarkistuksesta 2/3 tulee automaattisesti toteutuneen inflaation perusteella ja 1/3 jää hallituksen päätettäväksi. Vuodelle 2024 tarkistukset tulevat olemaan jopa 6–10 prosenttia tuloajan mukaan.

Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti könttäsummainen verohyvitys työmatkakuluista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tuloistaan maksetut sosiaaliturvamaksut.

Puolisoita verotetaan erikseen, mutta pienituloinen puoliso oikeuttaa ylimääräiseen 520 euron verohyvitykseen yksiläpösisessä perheessä. Hyvitys on sitä suurempi, mitä enemmän perheessä on lapsia. Myös yksinhuoltajat ovat oikeutettuja tähän hyvitykseen. Myös perhehyvityksen voi vaatia lasten lukumäärän perusteella. Se on 2 000 euroa lasta kohden ja sen voi jakaa puolisoitten kesken.

Palkansaajien sosiaalivakuutusmaksut ovat vajaan 20 prosenttia ja työnantajilla yli sen. Vakuutuslalkoilla on kuitenkin yläraja, jonka ylittävältä osalta sosiaalivakuutusmaksuja ei tule maksettavaksi. Sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan rahastoon, joka tasaa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia. Sen lisäksi kunnille maksetaan kolmen prosentin veroa palkkasummasta.

(EY 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, RIS 2020, OECD 2023a ja 2023b)

Kanada

Ei isompia yleisiä muutoksia tuloverotukseen.

Kanadan kokonaisveroaste on OECD-maiden keskiarvon tuntumassa. Valtaosa verotoitoista kerätään tulo- ja kulutusveroilla, kun taas sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä pienempi rooli. Omaisuusverot ovat taasen BKT:een suhteutettuna OECD-maiden korkeimpia.

Kanadan tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan, koska liittovaltion ohella kaikilla provinssilla ja territorioilla on oikeus kerätä tuloveroja. Verojärjestelmä sisältää lukuisia verovähennyksiä, joista säädetään paitsi liittovaltion tasolla myös alueellisesti.

Vuosina 2016–2019 Kanadan hallituksen talouspolitiikan teemana oli keskiluokan aseman vahvistaminen. Tämä näkyi verotuksessa siten, että vuodelle 2016 liittovaltion tuloveroasteikon toiseksi alinta veroprosenttia laskettiin 22 prosentista 20,5 prosenttiin. Samalla asteikkoon lisättiin uusi ylin tuloluokka 200 000 dollarin ylittävälle tuloille. Veroasteikon ylin marginaalivero nousi 29 prosentista 33 prosenttiin, mitä sovelletaan 235 675 Kanadan dollarin ylittävälle tuloille vuonna 2023.

Perusvähennys on Kanadassa toteutettu verohyvityksen muodossa. Tätä hyvitystä on nostettu portaittain vuosina 2020–2023 pieni- ja keskituloisimpiin kohdistuen.

Vuodesta 2007 alkaen pienituloisille työntekijöille on suunnattu ansiotulohyvitys (vuoteen 2018 saakka *working income tax benefit*). Hyvitystä laajennettiin merkittävästi vuodelle 2019 ja sen nimi muutettiin (nykyisin Canada Workers Benefit). Hyvityksen myötä pienipalkkaisen verot voivat olla negatiiviset. Vähennystä laajennettiin vuodelle 2021.

Tyypillisten verovähennysten lisäksi verojärjestelmässä on säästämiseen, koulutautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestoimintaan liittyviä verohyvytyksiä. Vuonna 2022 ensiasunnon ostajien verohelpotuksia parannettiin, kun hallituksen tavoitteena on tehdä asumisesta kohtuuhintaisempaa.

Vuodelle 2023 ei tehty merkittäviä yleisiä tuloveromuutoksia. Verotuksen indeksitarkistus tehtiin liittovaltion verotuksessa 6,3 prosentin mukaan.

Eläkevakuutusmaksut on jaettu puoliksi työntekijän ja työnantajan kesken. Vuonna 2023 kummankin maksu on 5,95 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 1,63 prosenttia ja työnantajan 2,28 prosenttia. Sosiaalivakuutusmaksuilla on vuosittaiset maksimimäärät, jotka tulevat täyteen jo keskipalkkaisella.

Laskelmat on tehty Ontarion, eli väkirikkaimman provinssin verotuksella. Provinssin progressiivisen tuloveroasteikon prosentit ovat 5,05–13,16 välillä.

(Canada Revenue Agency 2023, Government of Canada 2022 ja 2021, OECD 2023a ja 2023b)

Norja

Perusvähennykseen isompia korotuksia.

Norja on ollut muiden Pohjoismaiden tapaan korkean kokonaisveroasteen maa, mutta 2010-luvulla veroaste alentui EU:n keskiarvon tuntumaan. Yritysten tuloverot, ml. erityisverot öljyn ja kaasun tuotannolle sekä vesienenergialle, tuottavat huomattavasti tuloja valtion budjettiin ja niiden muutokset voivat heilautella kokonaisveroastetta vuodesta toiseen. Esim. koronavuodesta 2020 kokonaisveroaste nousi kahdessa vuodessa 5,6 prosenttiyksikköä OECD:n toiseksi korkeimmaksi vuonna 2022 Euroopan energiakriisin avittamana.

Sosiaaliturvamaksut suhteessa BKT:hen jäävät EU:n keskiarvon alle ja työn verotus on Norjassa melko maltillista. Kunnat ja valtio perivät kuitenkin varallisuusveroa 1,7 miljoonan kruunun ylittävältä nettovarallisuudelta.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty verojärjestelmä, jossa kaikkia tuloja verotetaan valtion ja kuntien yhteisellä tasaverokannalla ja työ- ja eläketuloja sen lisäksi valtion progressiivisella veroasteikolla. Tarkemmin verotettavien tulojen laskemisessa hyödynnetään kahta tulokäsittelyä: tavalliset tulot ja henkilökohtaiset tulot.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niihin kohdistuu suhteellinen 22 prosentin verokanta, joka sisältää maakunta- ja kuntaveron sekä valtion veron. Tasaverokantaa alennettiin vuonna 2016 kahdella prosenttiyksiköllä ja 2017–2019 vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä.

Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Yhteisverotettaville puolisoille kohdistettu korotettu lisävähennys poistettiin vuonna 2018.

Työhön liittyvistä ”henkilökohtaisista tuloista” maksetaan tasaveroprosentin lisäksi veroa tuloveroasteikon mukaan, jos tulot ylittävät asteikon alimman tulorajan.

Progressiivisen tuloveroasteikon soveltamisessa käytetään bruttomääräistä tuloa, eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Tasaveroprosentin kevennysten vastineeksi tuloveroasteikon prosentteja korotettiin vuosina 2016-2019. Vuodelle 2021 tuloveroasteikon kahta alinta marginaaliveroprosenttia hieman laskettiin. Vuodelle 2022 asteikkoon luotiin uusi porras yli 2 miljoonan kruunun tuloille, mistä marginaalivero nousee prosenttiyksiköllä. Vuodelle 2023 tuloraja laskettiin 1,5 miljoonaan kruunuun.

Valtion tuloveroasteikko on viisiportainen ja sen ylin marginaalivero on tänä vuonna 17,5 prosenttia. Tuloveroasteikon rajoja ja vähennyksiä on tarkistettu vuosittain.

Vuodelle 2020 kunnallisverotuksen perusvähennystä pienennettiin samalla kun Norjan yleisradion rahoittamiseksi kerätty lupamaksu poistettiin ja rahoitus siirrettiin valtion budjettiin. Vuodelle 2022 perusvähennystä nostettiin lähes kuudella tuhanella kruunulla 58 250 kruunuun. Vähennystä nostettiin vuodelle 2023 yhä 79 600 kruunuun, mikä on selvästi tyypillistä ansiotasotarkistusta enemmän.

Bruttopalkasta maksetaan 7,9 prosentin sosiaaliturvamaksuja. Työnantajien kansalliset sosiaalivakuutusmaksut ovat Oslon alueella (Zone 1) 14,1 prosenttia (selvityksen laskelmissa käytetty oletus), mutta työskentelypaikkakunnan mukaan ne voivat olla selvästi matalampiakin.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a, 2023b ja 2023c, Skatteetaten 2023)

Ranska

Henkilötuloveroissa lähinnä inflaatiotarkistuksia.

Ranskan kokonaisveroaste oli OECD-maiden korkein vuosina 2017–2018 ja 2022, kun veroaste on noussut tilastohistorian korkeimmalle tasolle jo 45–46 prosenttiin. Erityisesti työnantajien maksamat palkan sivukulut ovat korkeat. Lisäksi omaisuuden ja pääomaan kohdistuvat verot ovat BKT:een suhteutettuna korkeimmasta päästä. Tuloverotusta monimutkaistavat erilaiset verovähennykset, verotuet sekä myös puolisoitten yhteisverotus.

Julkisen talouden sopeustoimina verotusta kiristettiin etenkin vuosina 2011–2013. Vuonna 2012 käyttöön otettiin väliaikaiseksi tarkoitettu, edelleen voimassa oleva, poikkeuksellinen lisävero. Tämä maksu on kolme prosenttia 250 000 euron ylittäviltä tuloilta ja neljä prosenttia 500 000 euroa ylittäviltä tuloilta yksinäiselle palkansaajalle. Puolisoilla tulorajat ovat kaksinkertaiset. Valtion tuloveroasteikkoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tulo-luokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Tuolloin toteutettiin myös muita veromuutoksia runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupaus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan suunnitellusti Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹⁰. Hollande ei kuitenkaan luopunut lisäverosta suurituloisille, vaan 75 prosentin vero perittiin yrityksiltä, jotka

¹⁰ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan.

maksoivat yli miljoonan euron palkkakorvauksia työntekijöilleen vuosina 2013 ja 2014.

Vuonna 2015 verosopeutuksesta siirryttiin enemmän kilpailukykyä ja talouden toimeliaisuutta avittavan veropolitiikan suuntaan, kun valtion tuloveroasteikon silloinen alin porras poistettiin.

Viime vuosina tuloveroasteikon rajoihin ja vähennyksiin on tehty inflaatiotarkistukset normaaliin tapaan. Lisäksi vuodelle 2017 pienituloisimpien tuloveroja kevennettiin 20 prosentilla (kun perheettömän palkansaajan tulot enintään 18 500 euroa ja pariskuntien 37 000 euroa). Vuodelle 2020 tuloveroasteikon alinta veroprosenttia laskettiin kolmella prosenttiyksiköllä, mikä kevensi etenkin pienituloisimpien veroja.

Ranskassa puolisoita verotetaan yhdessä. Työtuloja verotetaan valtion progressiivisella neliportaisella tuloveroasteikolla. Vuonna 2018 pääomatulot eriytettiin progressiivisesta tuloverotuksesta ja niitä verotetaan 30 prosentin tasaverolla (ml. sosiaaliverot). Veronmaksajat voivat pyytää kuitenkin niiden verottamista progressiivisen tuloveroasteikon perusteella.

Valtion tuloveron lisäksi tuloista peritään sosiaaliveroja. Vuoden 2019 alusta kolme erillistä sosiaalimaksua yhdistettiin yhdeksi sosiaaliveroksi. Tämän lisäksi on vielä kaksi erillistä sosiaalimaksua. Yhteensä näiden kaikkien sosiaaliverojen taso on 17,2 prosenttia. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

Työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista myös veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja, jotka ovat pääsääntöisesti vähennyskelpoisia muussa tuloverotuksessa. Maksuja ja niistä saatavia vähennyksiä on viime vuosina muutettu ja samalla työnantajan palkkasidonnaisiin maksuihin on tehty joitakin kevennyksiä.

(European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja 2022b)

Ruotsi

Kohdennetut tuloveromuutokset jatkuvat.

Ruotsin kokonaisveroaste on laskenut 2000-luvulla ja tuloverotusta on kevennetty 2000-luvun aikana. Työn verotus on kuitenkin yhä kansainvälisesti vertaillen kiireää, kun sosiaalivakuutusmaksuilla ja palkkasummaveroilla on merkittävä rooli. Verorakenteessa kulutus- ja omaisuusveroilla on sen sijaan hieman pienempi merkitys kuin Suomessa.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin verokanta.

Valtion tuloveroa peritään ansiotuloista 20 prosenttia 598 500 kruunun ylittäviltä verotettavilta tuloilta. Veroasteikko oli aiemmin kaksiportainen, mutta vuoden 2020 alusta ylempi 25 prosentin porras poistettiin. Tämä kevensi merkittävästi suurimpien ansiotulojen verotusta, kun korkeimmat marginaaliverot laskivat peräti vii-

dellä prosenttiyksiköllä. Pitkällä aikavälillä tämän kuuden miljardin kruunun verokevennyksen arvioitiin rahoittavan itsensä, kun verotulot nousevat työllisyyden ja aktiviteetin kasvaessa.

Kunnat ja alueet (region, ent. landsting) ovat Ruotsissa merkittäviä ansiotulojen verottajia, ja niiden yhteenlaskettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 32,24 prosenttia. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkansaajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään. Kirkkoon kuuluvat maksavat kirkollisveroa keskimääräisen prosentin ollessa 1,04 % ja kaikki veronmaksajat hautausmaksua, joka on keskimäärin 0,23 %.

Vuodesta 2019 alkaen radio- ja tv-lupamaksu on korvattu uudella verona kerättävällä palvelumaksulla (Public service-avgift). Maksu on prosentin tuloista, kuitenkin enintään 1 300 kruunua vuonna 2023.

Palkansaajan ainoa sosiaalivakuutusmaksu on yleinen eläkemaksu, joka on 7 prosenttia tuloista, mutta maksimissaan 42 000 kruunua vuodessa. Työnantajat maksavat lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja yhteensä 31,42 prosenttia palkasta.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Kaikkein pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvähennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja siihen. Perusvähennys on alle 66-vuotiailla maksimissaan 40 500 Ruotsin kruunua. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys on selvästi suurempi. Viimeksi sitä nostettiin vuodelle 2022, minkä johdosta eläkeläisten verotus keveni. Korotuksen ikäraja nousee 67 vuoteen verovuodesta 2026.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Vähennystä kasvatettiin merkittävästi vuosina 2008–2010 ja 2014, jolloin se oli keskeinen työkalu työn verotuksen keventämistä tavoittelevassa veropolitiikassa. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla. Maksimissaan verohyöty on kuluvana vuonna noin 36 200 kruunua keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna.

Työtulovähennystä muutettiin vuodesta 2016 lähtien siten, että vähennys pienenee nykyään kolmella prosentilla noin 700 000 kruunun ylittävien tulojen osalta. Aiemmin työtulovähennys ei leikkaantunut tulojen kasvaessa, toisin kuin Suomen vastaavat vähennykset. Työtulovähennyksen leikkaantuminen kohottaa marginaaliveroprosenttia noin 1 900 000 kruunun tuloille saakka, minkä jälkeen vähennystä ei enää saa. Vähennystä korotettiin indeksitarkistusten lisäksi viimeksi vuosina 2019 sekä 2022.

65-vuotta täyttäneillä on oma korotettu työtulovähennys, jota maan uusi hallitus nosti vuodelle 2023. Korotuksen ikäraja on nousemassa 66 vuoteen vuonna 2024.

Vuodelle 2021 hallitus kevensi kaikkien veroa maksavien ansiotulonsaajien verotusta 1 500 kruunulla. Tähän tarkoitukseen luotiin uusi erityinen pysyvä vähennys.

Koronapandemian perusteella hallitus toteutti vuosille 2021 ja 2022 tilapäisen alle 500 000 kruunua vuodessa ansaitseville palkansaajille kohdennetun verokevennyksen, joka oli enintään 2 250 kruunua vuodessa. Vuonna 2023 kevennystä ei enää saanut.

Vuosittain useimpiin kruunumääräisiin veroparametreihin tehdään indeksitarkistus. Esimerkiksi perusvähennys ja työtulovähennys ovat hintatasoon indeksoituja. Valtion tuloveron alarajan tarkistus on hintatason muutos lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Vuodelle 2024 alaraja ollaan kuitenkin pitämässä ennallaan, kun korkean inflaation oloissa rajan korotus olisi huomattava jo toista vuotta perätysten. Vastapainoksi pieni- ja keskituloisille kohdentuvina toimina työtulovähennystä ja yli 66-vuotiaiden korotettua perusvähennystä nostetaan.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2023b, Regeringskansliet 2019, 2022 ja 2023, OECD 2023b, Statistiska Centralbyrån 2023 ja Sveriges Riksdag 2021)

Saksa

Tuloveronkevennyksiä helpottamaan kustannusten nousua.

Saksan kokonaisveroaste on eurooppalaista keskitasoa. Verotuotoista vajaa 40 prosenttia muodostavat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut. Välilliset, kulutuksesta kerättävät, verot ovat sen sijaan EU:n matalammasta päästä.

Saksan veropolitiikka oli pitkään varsin muuttumatonta, kun tuloverotukseen tehtiin lähinnä inflaatiotarkistuksia. Koronakriisin aikoina arvonlisäverokantoja alennettiin väliaikaisesti. Lisäksi vuosille 2020 ja 2021 yksinhuoltajien 1 908 euron vähennys korotettiin 4 000 euroon ja lapsihyvitystä nostettiin.

Merkittävin tuloveronkevennys pitkään aikaan oli vuoden 2021 alusta toteutettu solidaarisuusveron poisto 90 prosentilta tulonsaajista. Tämä Saksan yhdistymiseen perustuva maksu on 5,5 prosenttia tuloveroista ja maksu koskee nykyisellään yli 80 000 euroa vuodessa ansaitsevia (ja puolisoitten tapauksessa, kun yhteenlasketut tulot ovat tuplaten enemmän).

Vuonna 2022 hallitus toteutti kesken vuoden useampia keventäviä muutoksia verotukseen helpottaakseen korkeasta inflaatiosta kärsiviä veronmaksajia. Tuloverotuksessa mm. tulonhankkimisvähennystä korotettiin 200 eurolla 1 200 euroon, tuloveroasteikon alinta tulorajaa korotettiin sekä myöhemmin myös lapsivähennystä nostettiin.

Tuloverotusta kevennettiin samasta syystä myös vuodelle 2023 nostamalla vähennyksiä ja tuloveroasteikon rajoja. Esimerkiksi liittovaltion tuloverotuksen alaraja nostettiin 10 348 eurosta 10 908 euroon ja kahta seuraavaa tulorajaa noin seitsemällä prosentilla. Rajoja ja vähennyksiä ollaan nostamassa suunnilleen samaan tettiin myös vuodelle 2024.

Lapsiperheet saavat tukea joko lapsivähennyksen tai verotuksen kautta annettavan lapsilisän (lapsihyvitys) muodossa. Lapsivähennys on yhteensä 4 476 euroa lasta kohden vuonna 2023.

Puolisoiota verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Suurin osa parisunnista hyötyy yhteisverotuksesta, jossa verot määrätään yhteistulojen puolituksen perusteella. Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktio-pohjaisella tuloveroasteikolla, jonka ylin marginaalivero on 45 prosenttia ja koskee 277 825 euron ylittäviä verotettavia tuloja.

Liittovaltion tuloveron lisäksi työtuloista peritään erilaisia lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Suurin osa maksuista on samansuuruisia työntekijöille ja työnantajille, kummallekin noin 20 prosenttia palkasta. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä. Maksut ovat pääasiassa vähennyskelpoisia muussa verotuksessa.

(Bundesfinanzministerium 2023, European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a ja OECD 2023b)

Suomi

Palkankorotusten vauhdittuminen nosti veroprosentteja.

Suomessa veronkiristykset käänsivät kokonaisveroasteen nousuun finanssikriisin jälkeen. Vuonna 2016 veroaste oli 3,1 prosenttiyksikköä korkeampi vuoden 2010 pohjiin (40,6 %) nähden. Vuonna 2017 veroaste aleni ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen. Kokonaisveroaste laski koronavuonna 2020 neljättä vuotta peräkkäin päätyen 41,8 % koronaan liittyvien väliaikaisten vero- ja maksumuutosten myötävaikutuksella. Vuodelle 2021 kokonaisveroaste nousi 1,4 prosenttiyksikköä 43,2 prosenttiin. Vuonna 2022 se pysyi suunnilleen ennallaan 43,0 prosentissa.

Kokonaisverokertymästä tuloverot tuovat reilun kolmanneksen, kulutusverot vajaan kolmanneksen ja pakolliset sosiaalivakuutusmaksut alle 30 prosenttia. Suomessa verotus painottuu välittömään verotukseen EU-keskiarvoon verrattuna. Henkilötuloverot olivat BKT:hen suhteutettuna vertailumaista Suomessa toiseksi suurimmat Tanskan jälkeen vuosina 2021 ja 2022.

1990-luvun alun lamassa palkkaverotus kiristyi merkittävästi. Vuodesta 1996 lähtien palkansaajien tuloverotusta kuitenkin kevennettiin vähitellen sosiaalivakuutusmaksuja ja valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alentamalla sekä kunnallisveron ansiotulovähennystä laajentamalla. Vuonna 2006 otettiin käyttöön valtion verotuksessa tehtävä ansiotulovähennys, joka korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennyksen ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät vielä tulotasosta riippuen vajaalla prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan.

Vuonna 2013 tuloverotus kiristyi, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä inflaatio-/ansiotasotarkistuksista luovuttiin. Suurituloisempien verotusta kiristi myös 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotu uusi tuloluokka. Tämä solidaarisuusveroksi kutsuttu veronkorotus oli kaksi prosenttia tuloajan ylittävistä tuloista ja se oli tarkoitettu määräaikaiseksi vuosille 2013-2015. Vuoden 2013 alussa televisiolupamaksun korvannut yleisradiovero kiristi myös tuloverotusta.

Vuosina 2014 ja 2015 tuloverotus kiristyi kunnallisveroprosenttien ja palkansaajamaksujen noususta johtuen. Lisäksi vuonna 2015 suurempituloisempien verotusta kiristi solidaarisuusverotuksen alarajan lasku 90 000 euron verotettaviin tuloihin sekä ylimpien tuloluokkien jättäminen ansiotasotarkistuksien ulkopuolelle.

Vuonna 2016 pieni- ja keskituloisten palkkaverotukseen kohdistettiin kevennys työtulovähennystä korottamalla. Verotusta kiristi samalla kuitenkin työttömyysvakuutusmaksun 0,5 prosenttiyksikön nousu. Suurituloisempien verotusta kiristettiin alentamalla määräaikaiseksi tarkoitetun solidaarisuusveron, eli valtion tuloveroasteikon korkeimman prosentin, alarajaa yhä 72 300 euroon vuosien 2016-2017 ajaksi. Sittemmin solidaarisuusveron kiristystä jatkettiin, aina edellisen vaalikauden loppuun, eli vuoteen 2023 saakka.

Vuodelle 2017 hallitus toteutti työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman kilpailukykykysöimukseen tukemiseksi merkittävän tuloverokevennyksen. Vaikka jotkin palkansaajan sosiaalivakuutusmaksut nousivat, kokonaisuudessaan palkansaajan veroprosentti aleni noin 0,6 prosenttiyksiköllä. Verotus keveni kaikilla palkkatasoilla ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2009. Työn verotusta mittaava palkkaverokiila aleni vielä palkkaverotuksen kevennystä enemmän, reilun prosenttiyksikön verran kilpailukykykysöimukseen liittyvien työnantajamaksujen kevennysten johdosta.

Vuonna 2018 työn verotus keveni entisestään, koska kilpailukykykysöimukseen perustuvat työnantajamaksujen kevennykset jatkuivat. Sen sijaan palkkaverotus pysyi jotakuinkin ennallaan, kun hallituksen tuloverotuksen kevennykset kompensoivat karkeasti työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen korotukset.

Vuonna 2019 palkkaverotus pysyi suunnilleen ennallaan. Kaikkein pienituloisimpien tuloveroja maksavien verotus hieman keveni, kun hallitus toteutti ansiotulojen verotukseen 130 miljoonan euron kevennyksen korottamalla perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä. Palkkaverokiila jatkoi kevenemistään työnantajamaksujen yhä alentuessa.

Vuonna 2020 palkkaverotus kääntyi keski- ja suurituloisilla kiristäväksi kilpailukykykysöimuksesta juontuvien palkansaajan sosiaalivakuutusmaksujen muutosten myötä. Pienituloisimpien palkkaverotus pysyi sen sijaan jotakuinkin ennallaan, kun maksukorotusten vaikutusta kompensoi pienituloisten ansiotuloverotuksen 200 miljoonan euron kevennys. Keski- ja hyvätuloisilla veroprosentti kiristyi kokonaisuudessaan 0,2–0,4 prosenttiyksiköllä. Koronaviruksen johdosta työnantajien eläkevakuutusmaksua päätettiin alentaa 2,6 prosenttiyksiköllä 1.5.-31.12.2020 maksettavien palkkojen osalta, mikä käänsi työnantajamaksujen kokonaistason laskuun. Väliaikainen alennus kompensoidaan korotetulla työnantajan eläkevakuutusmaksua vuosille 2022–2025.

Vuosille 2021 ja 2022 hallitus ei tehnyt indeksitarkistuksia lukuun ottamatta yleisiä muutoksia ansiotulojen verotukseen. Vuonna 2021 sosiaalivakuutusmaksujen muutokset kuitenkin kiristivät palkansaajien veroprosentteja noin 0,2 prosenttiyksiköllä ja vuonna 2022 ne taas kevensivät veroprosentteja suunnilleen samassa mittakaavassa. Vuonna 2021 työn verotusta kiristi myös työnantajamaksujen muutokset, kun työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutusmaksu nousivat ja työeläkevakuutusmaksun väliaikainen kevennys päättyi. Vuonna 2022 työeläkemaksun väliaikainen korotus sekä työttömyysvakuutusmaksun nousu kiristivät hieman verokiilaa, vaikka sairausvakuutusmaksu aleni.

Vuodelle 2023 ansiotuloverotukseen tehtiin ennustetun 3,5 % ansiotason nousun mukaiset tarkistukset. Palkkojen nousun arvioidaan kuitenkin ylittävän neljä prosenttia, minkä johdosta palkansaajien veroprosentit nousevat jonkin verran. Myös sosiaalivakuutusmaksuprosentit kiristyivät.

Vuodelle 2023 tehtiin iso rakenteellinen veromuutos sote-uudistukseen liittyen, kun Manner-Suomen kuntien kunnallisveroprosentteja leikattiin 12,64 prosenttiyksiköllä ja valtion tuloverotusta kiristettiin vastaavasti. Kun samassa yhteydessä kunnallis- ja valtionverotuksen verotettavan tulon laskenta yhtenäistettiin, ansiotuloverotusta kevennettiin kokonaistasolla 300 miljoonalla eurolla, jottei kenenkään verotus juurikaan kiristyisi sote-uudistuksen yhteydessä. Joillain harvoilla tulotasoilla verotus myös keveni kokonaisuudessaan tästä johtuen.

Selvityksen laskelmissa on käytetty vuoden 2023 Manner-Suomen kuntien keskimääristä kunnallisveroprosenttia 7,37 % sekä keskimääristä kirkollisveroprosenttia 1,38 %.

Suomessa yksityisen työnantajan maksamat sosiaalivakuutusmaksut ovat yhteensä keskimäärin 21,52 prosenttia palkasta vuonna 2023, kun vakuutettu on alle 53-vuotias. Huomiodut maksut ovat työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä sairausvakuutusmaksu.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 1,53 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääristä 1,54 prosentin maksua. Keskimääräinen eläkevakuutusmaksu on 24,84 prosenttia palkasta. Kun tästä vähennetään alle 53-vuotiaan työntekijän maksu, eli 7,15 %, työnantajan eläkevakuutusmaksuksi saadaan 17,69 %.

Keskimääräinen työnantajan tapaturmavakuutusmaksu on 0,7 % ja ryhmähenkivakuutusmaksu 0,06 %.

Työmarkkinajärjestöjen neuvottelema kilpailukyky sopimus laskee työnantajamaksuja vuosina 2017–2019. Vaikka maksut nousivat vuosina 2021 ja 2022, työnantajamaksujen kokonaistaso on lähes kolme prosenttiyksikköä matalampi kuin vielä vuonna 2016.

(Eläketurvakeskus 2023, European Commission 2023, OECD 2023b, Tilastokeskus 2023b)

Sveitsi

Tuloveroissa ei erityisiä muutoksia.

EU-maihin verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on varsin matala, 27,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Verotus on painottunut vahvasti välittömiin veroihin, ja henkilöiden maksamat tuloverot bruttokansantuotteeseen suhteutettuna ovat suunnilleen OECD:n keskitasoa.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 200 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan. Lisäksi kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä

on varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksyttyä¹¹.

Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalilta. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa¹² ja selvityksen muissa vertailumaissa. Jos vertailtaisiin todellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan yhtä kevyttä.

Sveitsissä sekä työntekijä että työnantaja maksavat veroiksi luokiteltavia eläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja kumpikin noin 6,4 % palkasta. Lisäksi palkansaaja on lakisääteisesti vakuutettava, minkä myötä palkan perusteella maksetaan työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja yksityisille vakuutusyhtiöille. Nämä vakuutusmaksut riippuvat mm. vakuutetun iästä ja vakuutusyhtiöstä. Koska OECD ei luokittele niitä veroiksi, niitä ei ole huomioitu tämänkään selvityksen laskelmissa. Niiden merkitys bruttopalkkaan suhteutettuna voi kuitenkin olla keskipalkkaisella sveitsiläisellä toistakymmentä prosenttia. Maksut ovat kuitenkin verotuksessa vähennyskelpoisia.

Liittovaltion ansiotuloverotaulukon prosentit ovat 0,77 ja 13,2 välillä yksittäisille palkansaajille. Jos tulot ylittävät veroasteikon ylimmän rajan, koko tuloon sovelletaan kuitenkin 11,5 prosentin verokantaa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville efektiivinen tuloveron määrä. Selvityksen laskelmat on tehty Zürichin paikallisella verotuksella, jossa kantonin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava Zürichin kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

Vuodelle 2023 liittovaltion tuloveroasteikon tuloarajoihin tehtiin maltilliset noin kahden prosentin tarkistukset. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntotuloa. Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023a, 2023b ja 2021a)

Tanska

Verokevennyksiä suunnitteilla.

Tanskan kokonaisveroaste oli OECD-maiden korkein vuonna 2021 kolmatta vuotta peräkkäin, mutta se laski merkittävästi vuonna 2022 etenkin suhdannetekijöistä

¹¹ Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotuksen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saatetaan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki tuli voimaan vuonna 2016.

¹² Sveitsin keskimääräinen palkka on vertailun toiseksi ylintä (75 000 €/v) tulotasoa selvästi korkeampi.

johtuen. Verotulot kerätään lähes yksinomaan tuloveroilla sekä kulutuksen verotamisella¹³, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä lähes olematon rooli.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Sen oli tarkoitus keventää tuloveroja ja kiristää kulutusveroja suunnaten verotuksen painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä rasittavia tuotteita. Verouudistusta rahoitettiin myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Vuonna 2012 päätettiin toisesta uudesta verouudistuksesta, joka toteutettiin vaiheittain kymmenen vuoden aikana. Työn verotusta kevennettiin tuloveroasteikon ylintä rajaa nostamalla ja vähennyksiä kasvattamalla. Verokevennykset rahoitettiin vain osittain muita veroja nostamalla, esimerkiksi indeksoimalla eräitä valmisteveroja. Joistakin suunnitelmista peräännyttiin, kun vihreän energiatuotannon rahoittamiseen tarkoitettua energiaveroa päätettiin leikata portaittain vuosina 2017–2022.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Perusvähennys on 48 000 kruunua vuonna 2023. Jos pienempituloinen puoliso ei pysty täysin hyödyntämään omaa vähennystään, luetaan se hyvityksenä suurempitulaisen puolison verotuksessa.

Ansiotulovähennys on 10,65 prosenttia palkasta ja maksimimäärää on 45 600 kruunua vuonna 2023. Vuonna 2022 vähennystä nostettiin poikkeuksellisesti kesken vuotta osana hallituksen korkean inflaation vuoksi tekemää tukipakettia, johon kuului myös sähköveron väliaikainen alennus. Yksinhuoltajien ansiotulovähennys on 24 400 kruunua korkeampi.

Vuonna 2018 lanseerattu työtulovähennys on 4,5 prosenttia 208 700 kruunun ylittäviltä tuloilta ja maksimimäärä 2 700 kruunua. Vähennyksiä on nostettu maltillisesti viime vuosina.

Vuonna 2019 vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alempi veroprosentti nousi 11,15 prosentista 12,16 prosenttiin. Vuonna 2023 se on 12,06 prosenttia. Palkkatuloihin sovellettava ylempi prosentti on 15, ja se kohdistuu 568 900 kruunun ylittäviin tuloihin.

Tuloveroasteikon lisäksi valtiolle maksetaan tuloverotuksessa vähennyskelpoista ”työmarkkinamaksua” (Arbejdsmarkedsbidrag), joka on kahdeksan prosenttia bruttopalkasta. Näiden verojen lisäksi palkkatuloista peritään kunnallisveroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on noin 25. Yhden prosentin terveysmaksu poistui vuoden 2019 alusta. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,87 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet. Palkkaverotukseen on asetettu 52,07 prosentin verokatto, jota suuremmaksi marginaalivero ei voi nousta (verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä ”työmarkkinamaksua”).

Viime vuosikymmenien verouudistuksiin liittyvien energia- ja ympäristöverojen korotusten kompensatona on maksettu ”vihreitä tulonsiirtoja” (grøn check) verojärjestelmän kautta. Vuodelle 2023 niitä kuitenkin leikattiin. Tukea saa enää eläkeläiset, maksimissaan 875 kruunua vuodessa ja lasten huoltajat maksimissaan 240 kruunua lasta kohden. Nämäkin summat leikkaantuvat 441 900 kruunun ylittäviltä

¹³ Henkilöiden tuloverot kerryttävät yli puolet maan kaikista verotuloista.

tuloilta. Lisäksi alle 258 300 kruunua ansaitsevat saavat vielä oman tukensa. Näiden kompensatioiden vaikutus palkkaverotukseen on hyvin pieni, eikä niitä ole huomioitu selvityksen laskelmissa.

Tanskan hallitus on toteuttamassa tuloverouudistusta vuodelle 2025. Uudistuksen tarkoitus on tehdä työnteosta kannattavampaa verotusta keventämällä. Ansiotulovähennykseen suunnitellaan selvää korotusta ja valtion tuloveroasteikon ylempi 15 % tuloluokka ollaan jakamassa kolmeen osaan, joiden marginaaliveroprosentit olisivat 7,5 %, 15 % ja 20 %. Ylintä prosenttia sovellettaisiin 2,5 miljoonan kruunun verotettavaan tuloon ja sen arvioidaan kohdistuvan vajaaseen 10 000 henkilöön.

Lakisääteistä eläketurvaa rahoitetaan pääasiassa veroilla sekä pienessä määrin ATP-vakuutusmaksuilla. ATP-maksu on kokoaikaiselta palkansaajalta reilu 1 000 kruunua vuodessa. Työnantajan maksu on kaksinkertainen. OECD ei lue ATP-maksuja veroiksi, mutta ne on huomioitu tämän selvityksen laskelmissa veronluonteisina maksuina. Ansiosidonnaiset työmarkkinaeläkkeet riippuvat työmarkkinaosapuolten toimialakohtaisista sopimuksista ja ne ovat pääsääntöisesti maksuperusteisia. Niihin säästämistä ei lueta veroksi, koska ne eivät ole lakisääteisiä ja pakollisia.

(OECD 2023a ja 2023b, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, Skatteforvaltningen 2023)

Viro

Perusvähennystä nostettiin pitkästä ajasta, suurempia muutoksia luvassa.

Viron veroaste on korkeampi kuin muiden Baltian maiden, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Työnantajilta kerättävät sosiaaliturvamaksut ovat BKT:een suhteutettuna OECD-maiden korkeimmat. Kulutusverojen osuus veroasteesta on vertailumaiden suurin.

Viro laski vuoden 2015 alusta tuloista perittävän tasaveron 21 prosentista 20 prosenttiin. Muutos koski sekä henkilöiden että yhtiöiden maksamaa veroa. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26. Sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti. Vuonna 2009 kansainvälinen finanssikriisi pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä verovelvollisen kokonaistuloon kohdistuu henkilökohtainen perusvähennys. Vuonna 2018 vähennys korotettiin 2 160 eurosta 6 000 euroon ja siitä tehtiin tuloriippuvainen. Kun aiemmin vähennyksen sai jokainen palkansaaja, nykyään se pienentyy vuositulojen ylittäessä 14 400 euroa. Vähennys leikkaantuu kokonaan pois 25 200 euron tuloilla. Muutos kevensi huomattavasti monien pienituloisten verotusta, mutta kiristi suuriituloisempien.

Vuodesta 2018 eteenpäin puolisoita on verotettu erikseen. Puolisoista toinen on kuitenkin oikeutettu 2 160 euron lisävähennykseen, kunhan puolisoiden yhteenlasketut tulot eivät ylitä 50 400 euroa. Lisäksi perheellisistä toinen vanhemmista on oikeutettu korotettuun perusvähennykseen. Lapsikohtainen korotus on 1 848 euroa

toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta. Vuoden 2020 alusta summaa korotettiin 3 048 euroon kolmannesta lapsesta eteenpäin.

Vuosina 2021 ja 2022 palkansaajien verotukseen ei tehty erityisiä muutoksia. Vuoden 2023 alusta perusvähennys nostettiin 7 848 euroon. Sen rajat pysyivät kuitenkin ennallaan. Samalla eläkeikäisille kohdennettiin suurempi perusvähennys, joka on 8 448 euroa. Kevennyksen tarkoituksena oli vapauttaa keskimääräisen suuruiset eläkkeet verosta eläkeikäisille.

Palkansaajilta perittävä työttömyysvakuutusmaksu on 1,6 prosenttia. Lisäksi vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille (maksua ei ole luettu mukaan selvityksen laskelmissa). Muut voivat liittyä järjestelmään vapaaehtoisesti.

Työnantajien työttömyysvakuutusmaksu on 0,8 prosenttia. Työn sivukuluja nostaa merkittävästi työnantajan palkkasumman perusteella maksama 33 prosentin sosiaalivero, jolla rahoitetaan eläkkeitä ja sairausvakuutusta.

Vuodelle 2025 Virossa on luvassa isompia veronkorotuksia, kun sekä henkilötulo- vero-, yritysvero- että yleinen arvonlisäveroprosentti nousevat kaikki 20 prosentista 22 prosenttiin. Samalla perusvähennystä kuitenkin nostetaan ja sen tulositonnaisuus poistuu, minkä myötä tuloverotus kokonaisuudessaan kevenee useimmilla veronmaksajilla.

(Estonian Tax and Customs Board 2023, European Commission 2023, International Bureau of Fiscal Documentation 2023a ja 2023b, OECD 2023b)

Yhdysvallat

Isot inflaatiotarkistukset liittovaltion veroasteikkoon.

Yhdysvalloissa on matala kokonaisveroaste, 27,2 prosenttia vuonna 2022. Kulutusverot ovat epäsuosittuja Yhdysvalloissa ja ne tuottavat bruttokansantuotteeseen suhteutettuna vähiten OECD-maista. Omaisuuden verotus tuo verotuloista OECD:n keskiarvoon verrattuna taas huomattavan osuuden.

Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä on varsin sekava lukuisten verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltion rakenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi, mutta niiden voimassaolo on yleensä tapana jatkaa. Vuonna 2001 alkanut väliaikainen veronkevennysohjelma säädettiin pysyväksi vuoden 2013 alusta alkaen palkansaajilla, joiden verotettavat tulot alittavat 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja oli hieman korkeampi. Rajan ylittävistä tuloista oli vuoteen 2018 asti maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin vero aikaisemman 35 prosentin sijaan.

Presidentti Donald Trumpin hallinto toteutti mittavat verokevennykset vuoden 2018 alusta sekä yritysverotukseen että henkilöverotukseen. Liittovaltion veroasteikon kaikkia prosentteja alennettiin ja joitakin vähennyksiä korotettiin.

Asteikon ylin veroaste alennettiin 37 prosenttiin ja raja, jonka ylittäviä tuloja se koski, nousi vajaalla 100 000 dollarilla 500 000 dollariin yksinäisen henkilön

osalta. Perusvähennys nostettiin yksinäisellä henkilöllä 6 350 dollarista 12 000 dollariin. Lapsihyvitys tuplattiin 2 000 dollariin lasta kohden ja tulo raja, josta vähennys alkaa pienentyä, nostettiin 200 000 dollariin (pariskunnilla 400 000 dollariin).

Samalla kuitenkin joitakin vähennyksiä poistettiin (mm. personal and dependent exemptions). Lisäksi osavaltioiden ja paikallistasojen verojen vähentämistä liittovaltion verotuksessa rajoitettiin 10 000 dollariin. Veronmaksaja voi valita vähentääkö hän perusvähennyksen vai käyttääkö sen sijaan muita erillisiä vähennyksiä, joihin kuuluu mm. liittovaltion ja paikallistason tuloverojen sekä asuntolainan korkojen vähentäminen.

Trumpin verokevennykset ovat suurimmaksi osaksi väliaikaisia, kuten paikalliseen tapaan kuuluu. Ne poistuvat ilman uusimista viimeistään vuoden 2025 jälkeen.

Presidentti Joe Biden kevensi heti presidenttikautensa alkuun kohdennetusti tulo-verotusta, kun lapsihyvitystä korotettiin ja pienituloisten lapsettomien ansiotulovähennystä nostettiin lähes tuhannella dollarilla vuodelle 2021. Lapsihyvitys oli tuolloin 3 600 dollaria alle 6-vuotiasta lasta kohden ja 3 000 dollaria yli 6-vuotiasta lasta kohden. Vuonna 2022 ansiotulovähennyksen ja lapsihyvityksen määräaikaiset korotukset kuitenkin päättyivät, vaikka presidentin tavoitteena on ollut kohentaa etenkin lapsihyvitystä pysyvämmiin.

Bidenin veropolitiikan tavoitteena on tukea keskiluokkaa ja lapsihyvityksen laajentamisen lisäksi myös mm. osavaltio- ja paikallisverojen vähentämiskattoa on pyritty nostamaan 80 000 dollariin.

Yhdysvalloissa tuloverosta tehdään ansiotyön ja lasten perusteella verohyvityksiä, joiden myötä verot voivat olla negatiivisia pienimmillä palkkatasoilla. Lapsihyvityksen ohella keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvitys on vuonna 1975 käytöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys (Earned Income Tax Credit). Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaajille hakemuksesta myönnettävä verohyvitys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Vuonna 2023 perheettömän palkansaajan hyvityksen maksimimäärä on 600 dollaria ja vähennys poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 17 640 dollaria. Kaksilapsisilla perheillä maksimimäärä on, 6 604 dollaria, ja hyvitystä myönnetään lähes 60 000 dollarin tuloille asti.

Koronaviruksen talousvaikutusten helpottamiseksi verohallinto maksoi vuosina 2020 ja 2021 korona-avustuksia. Vuonna 2021 avustus oli 1 400 euroa henkilöä kohden.

Liittovaltion tuloveroasteikon tulo rajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan. Vuodelle 2023 inflaatiotarkistus oli noin seitsemän prosenttia ja vuodelle 2024 se on 5,4 prosenttia.

Osavaltioilla on myös laajat oikeudet verottaa palkkatuloja. Vain yhdeksän osavaltiota (esim. Alaska, Florida, Texas, Washington) 50:stä ei peri palkasta veroa. Lisäksi kaupungeilla ja piirikunnilla voi olla omia paikallisia tuloveroja.

Yhdysvaltojen esimerkkilaskelmat on tehty Kalifornian osavaltion veroilla. Vaikka moni osavaltio verottaa tuloja tasaverokannalla, Kaliforniassa veroasteikko on peräti kymmenportainen. Osavaltiolle menevä marginaaliveroprosentti on korkeimmillaan 13,3 % yli miljoonan dollarin tuloilta. Se on korkein osavaltioiden sovellettu veroprosentti. Kalifornian tuloverotusta voidaankin pitää poikkeuksellisen

progressiivisena. Kalifornian osavaltion kaupungit eivät ole verottaneet tuloja lukuun ottamatta San Franciscoa, jossa veroprosentti on ollut 0,38 prosenttia.

Vuonna 2023 pakollinen työntekijän eläkemaksu on 6,2 prosenttia palkasta. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 160 200 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen sitä ei peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Työnantajalle kohdistuu myös samat maksut yhtä suurina. Lisäksi työnantajat maksavat liittovaltiolle ja osavaltioille työttömyysvakuutusmaksuja. Liittovaltion maksu on kuusi prosenttia palkasta 7 000 dollarin palkkaan asti. Osavaltion maksut huomioidaan kuitenkin osittain verohyviytyksenä liittovaltion maksussa, minkä myötä liittovaltion efektiivinen työttömyysvakuutusmaksu on 0,6 %.

(IRS 2023, Joint Committee on Taxation 2023, OECD 2023a ja 2023b, State of California 2023, Tax Foundation 2023, Tax Policy Center 2023 ja 2018)

3 TYÖN VEROTUS VUONNA 2023

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Päähuomio on yksittäisen palkansaajan verotuksessa, mutta myös perheaseman vaikutusta ja koko työn verokiilaa tarkastellaan.

Aluksi vertaillaan palkansaajan maksamien verojen ja veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen marginaaliveroja, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Kattavammin laskelmat löytyvät liitteistä 2–5.

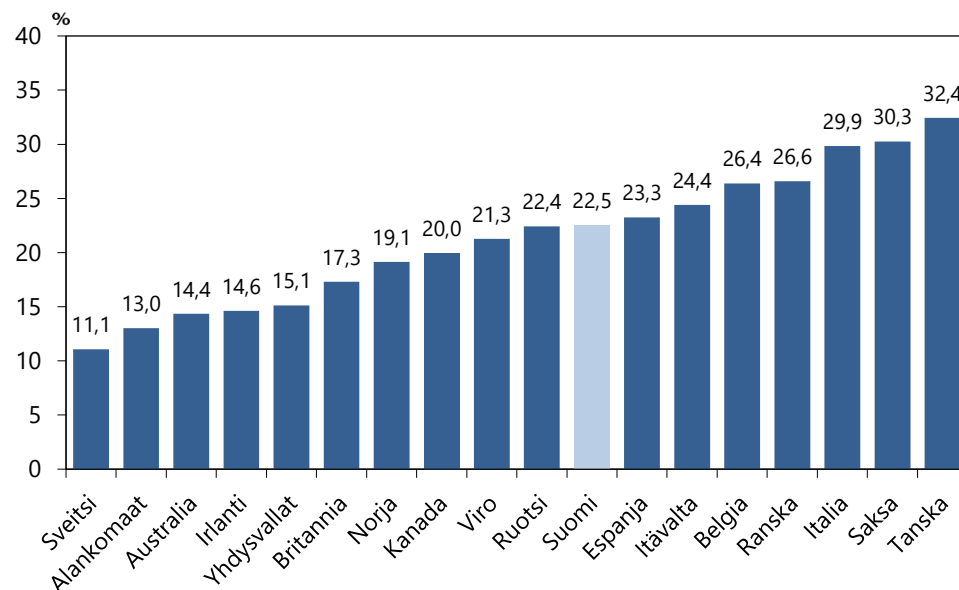
3.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomessa tuloverotus perustuu henkilöiden erillisverotukseen. Monissa vertailumaisissa perheasema vaikuttaa kuitenkin verotukseen, joko puolisoiden yhteisverotuksen tai perheille suunnattujen vähennysten takia. Siksi tarkastellaan erillään perheettömien ja perheellisten verotusta. Suomessakin vuosina 2015–2017 käytössä ollut lapsivähennys kevensi hieman lapsiperheiden verotusta tulotasosta riippuen.

3.1.1 Perheetön palkansaaja

Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verottajana, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosenttia (ml. veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut). Mitä suurempia palkkatasoja tarkastellaan, sitä kireämpää verotus on vertailumaihin nähden.

Kuva 3.1 Tuloveroprosentit vertailumaisissa 2023, kun vuosipalkka on 31 000 euroa, perheetön palkansaaja

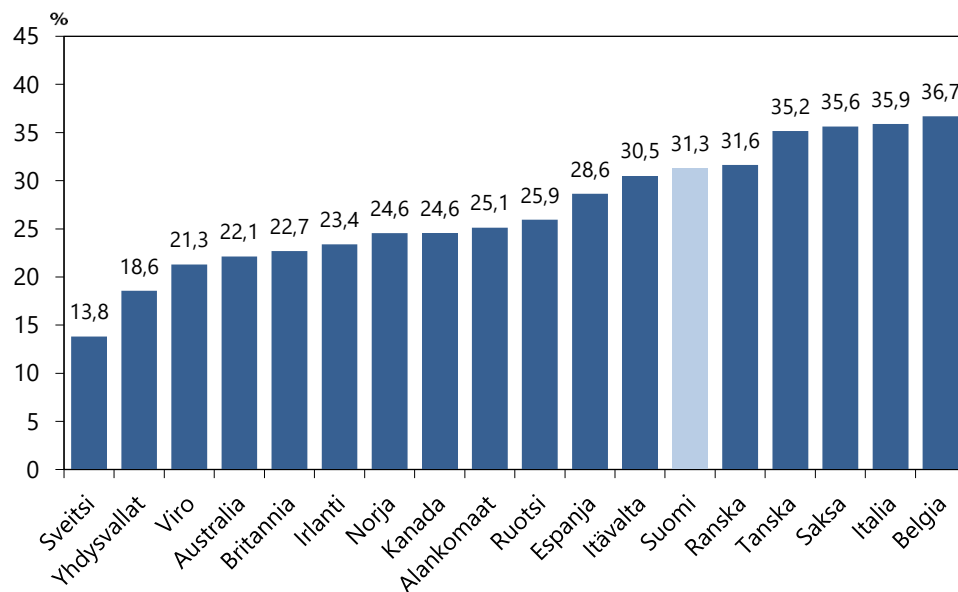
Vertailun EU-maista pienipalkkaista 31 000 euroa vuodessa ansaitsevaa selvästi Suomea kevyemmin verottavat vain Alankomaat ja Irlanti (kuva 3.1). Alankomaissa tuloverotusta kevennettiin selvitysvuodelle merkittävästi pieni- ja keskituloisiin painottuen.

Palkkaverotus on yleisesti keveämpää EU:n ulkopuolisissa maissa. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyypilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä alinta esimerkkipalkkaa selvästi korkeampia. Virossa keskimääräinen palkkataso sen sijaan on noin kolmasosan matalampi kuin pienin esimerkkipalkka.

Kireintä perheettömän pienipalkkaisen verotus on Tanskassa ja Saksassa, joissa veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosentin tasolle ja sitä korkeammalle.

Suomalaisittain keskipalkkaisella 49 000 euron tulotasolla Suomen sijoitus muihin vertailumaihin nähden hieman heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy useita muita maita nopeammin. Suomi on kuudenneksi kirein verottaja keskituloisella palkkatasolla (kuva 3.2), kun selvityksen pienipalkkaisimman kohdalla Suomi on kahdeksanneksi kirein (kuva 3.1).

Kuva 3.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 49 000 euroa, perheettömän palkan-saajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2023

Viron verojärjestelmä tuottaa suomalaisella keskipalkalla jo vertailun EU-maiden matalimman veroasteen. Alankomaissa veroprogressio taasen nostaa tuloveroprosenttia kaikkein eniten 31 000 euron tuloilta 49 000 euron tuloille. Alankomaiden lisäksi vain Belgiassa veroprosentti nousee Suomea enemmän, koko vertailujoukon kireimmäksi.

Ruotsissa taasen progressio kiristyy vasta korkeammilla tuloilla, ja niinpä suomalaista keskipalkkaa verotetaan Ruotsissa 5,4 prosenttiyksikköä keveämmin kuin

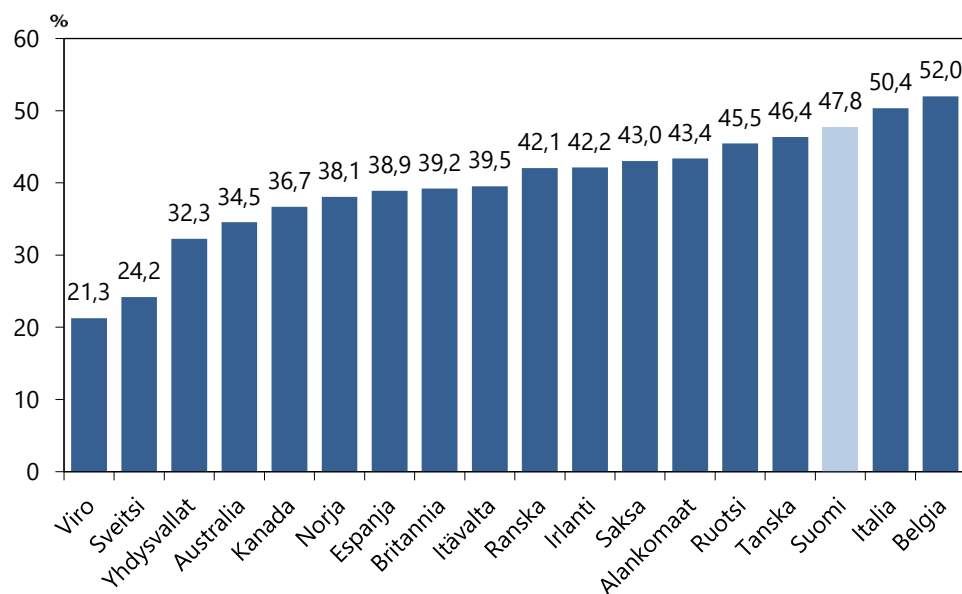
Suomessa. 49 000 euron vuosituloilla veroero merkitsee 2 600 euroa vuodessa. Veroprogressio iskee Suomessa Ruotsia kovemmin pienipalkkaisesta keskipalkkaiseen työhön siirtyessä, kun vielä 31 000 euron tuloilla palkkaverotus oli lähes samaa tasoa.

Belgia, Italia, Saksa ja Tanska ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa kireää luokkaansa, mutta ainoastaan Belgia ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasoilla.

Korkeimmalla tulotasolla (150 000 e/vuosi) Suomi on vertailumaiden kolmanneksi kirein verottaja (kuva 3.3) jättäen taakseen vertailun muut Pohjoismaat. Matalampien tulotasojen ankara verottaja Saksa muuttuu suurituloisimman palkkatason kohdalla löyhemmäksi verottajaksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota. Myös Tanskassa veroprosentti jää alle Suomen korkeimman esimerkkipalkan osalta. Tanskassa yleinen palkkataso on kuitenkin korkeampi kuin Suomessa.

Suomen tuloverotuksen progressiivisuus korostuu tuloveroprosenttien noustessa jyrkästi suuremmille tuloille siirryttäessä. Suomessa tuloveroprosentti nousee vertailun matalimmalta tulotasolta korkeimmalle tulotasolle prosenttiyksiköissä mitattuna neljänneksi eniten Alankomaiden, Irlannin ja Belgian jälkeen. Alankomaissa ja Irlannissa ylimmällä tulotasolla veroprosentti jää kuitenkin selvästi Suomea matalammaksi.

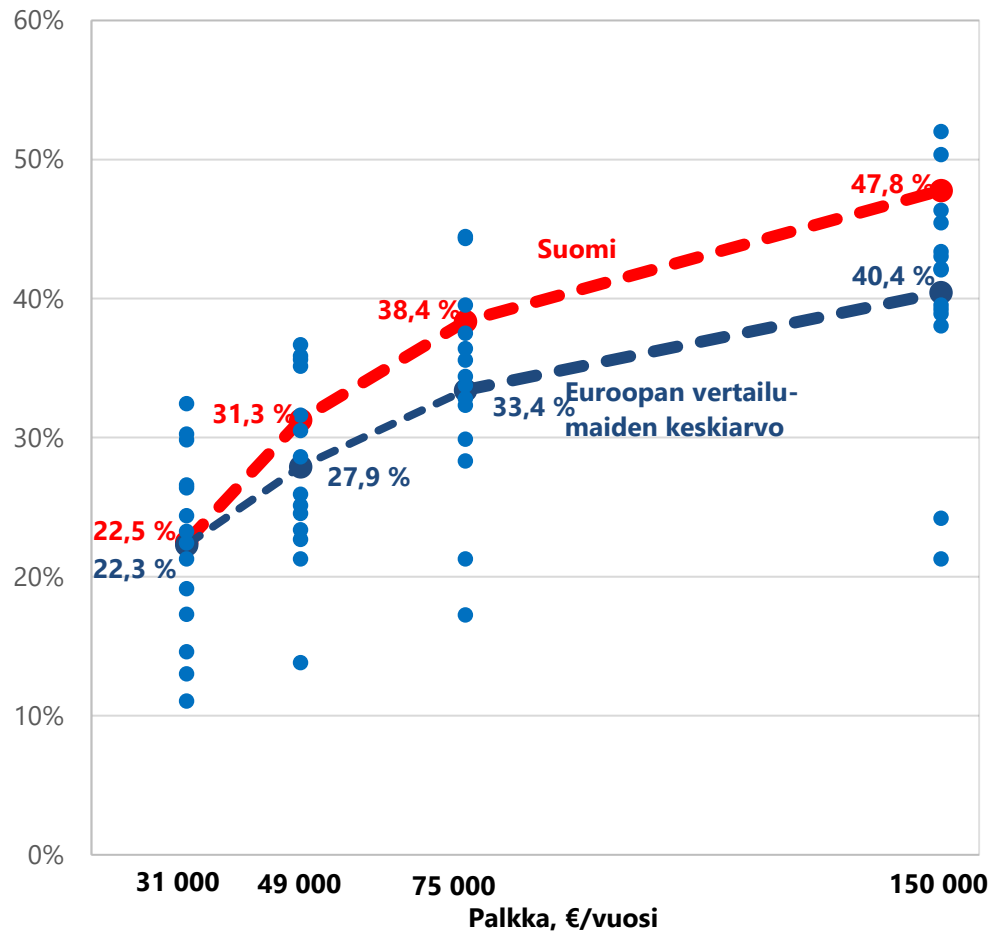
Kuva 3.3 Suurituloisen, vuosipalkka 150 000 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2023

Pienipalkkaisen perheettömän palkansaajan veroprosentti on Suomessa suunnilleen muiden 14 Euroopan vertailumaan keskiarvon tasolla, mikä näkyy kuvasta 3.4.

Suomen asema suhteessa vertailumaiden nähden heikkenee tulojen kasvaessa. Suomalaisittain keskituloisella, 49 000 euron vuosipalkalla tuloverotus on 3,4 prosenttiyksikköä ja vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla 7,4 prosenttiyksikköä kireämpi kuin Euroopan vertailumaiden keskiarvo.

Kuva 3.4 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2023

3.1.2 Perheellinen palkansaaja

Puolisoiden tuloja verotetaan yhdessä esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Saksassa, Yhdysvalloissa, Irlannissa ja Espanjassa puoliset voivat valita verotetaanko heitä yhdessä vai erikseen. Järjestelmän tarkemmat yksityiskohdat vaikuttavat kuitenkin siihen, kuinka suuri merkitys verojen kannalta perheasemalla on. Esimerkiksi Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille.

Suomen ohella puolisoitten erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britannissa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa sekä Virossa vuodesta 2017 lähtien.

Kun tarkastellaan yksittäisten palkansaajien sijaan perheellisiä palkansaajia, tuloverotus muuttuukin monessa maassa. Yhteisverotuksen lisäksi perhetilanteeseen liittyvät vähennykset, esimerkiksi lapsivähennys tai puoliso vähennys, lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin useassa maassa.

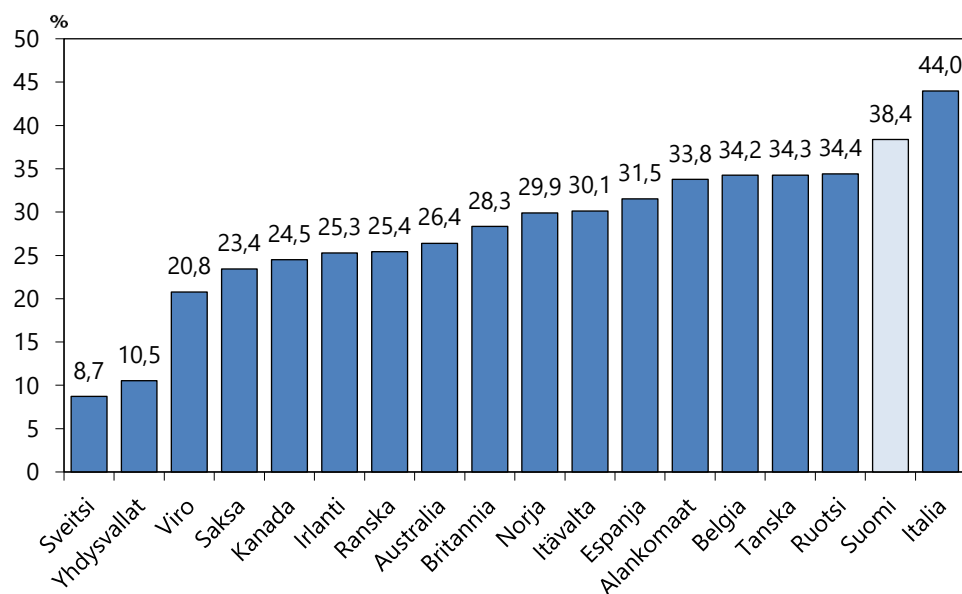
Suomessa ja Ruotsissa perhe ei vaikuta palkkaverotukseen lainkaan. Vaikka useimmissa maissa perheasemalla ja lapsilla on merkitystä verotukseen jollakin tasolla, vaikutus voi jäädä hyvin rajalliseksi.

Veroprosentit laskevat perheettömään palkansaajaan nähden erityisesti, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Etenkin puhtaana yhteisverotuksen Saksassa veroprosentti muodostuu tällöin selvästi kevyemmäksi. Myös Yhdysvalloissa, Belgiassa ja Ranskassa veroprosentti tippuu selvästi. Monissa erillisverotukseen perustuvissa maissa lapsimäärän perusteella annettavat vähennykset keventävät erityisesti pieni- ja keskituloisien perheellisten veroprosentteja.

Kansainvälisissä vertailuissa Suomi on perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana (ks. myös OECD 2023a). Suomi on keskimmaisilla tulotasolla toiseksi kirein verottaja, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (liite 2.1).

Perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavissa Belgiassa ja Saksassa tuloverotus on yhden tulonsaajan lapsiperheellä 75 000 euron vuosituloilla kevyempää kuin Suomessa (kuva 3.5)¹⁴. Myös korkeimmalla tulotasolla Italia verottaa kireimmin yhden tulonsaajan perheitä ja veroprosentti on toiseksi kirein Suomessa vertailumaiden joukossa.

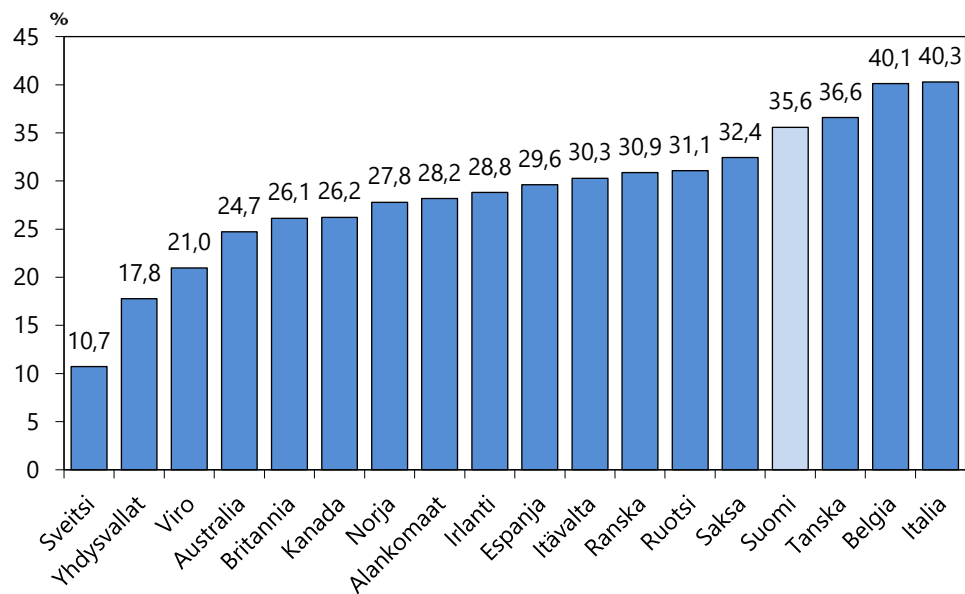
Kuva 3.5 Palkansaajan, vuosipalkka 75 000 euroa, tuloveroprosentit vertailumaissa 2023, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta

Kun tarkastellaan kahden palkansaajan ja kahden lapsen perhettä Suomi on vertailumaista neljänneksi kirein verottaja, jos toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot ovat joko 31 000 euroa tai 75 000 euroa vuodessa.

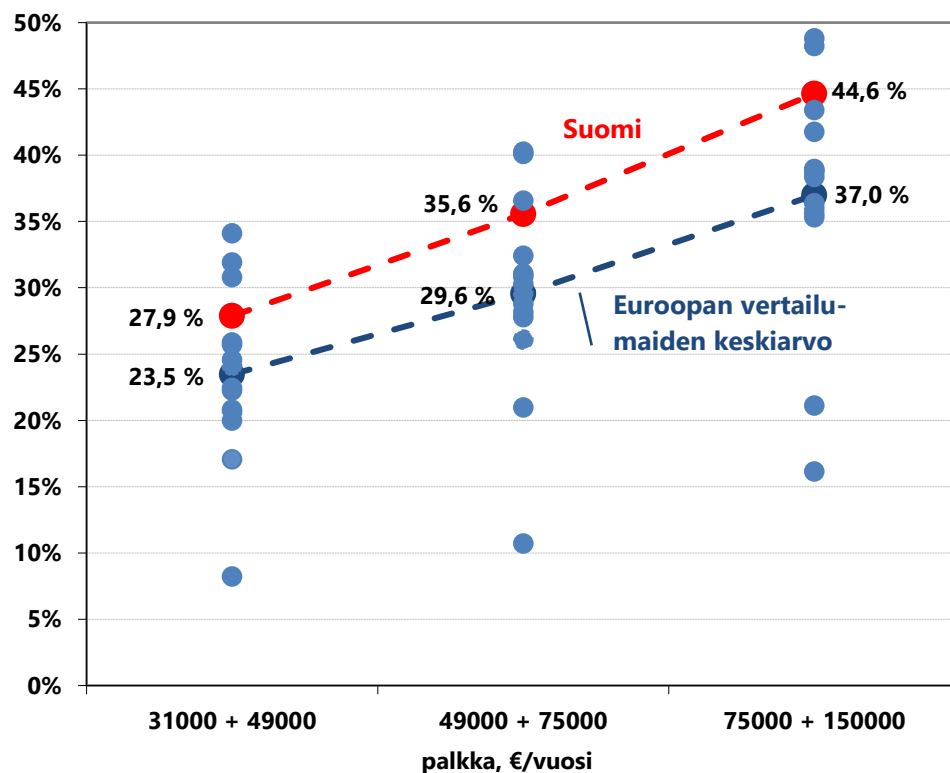
¹⁴ Esimerkiksi perheettömän 75 000 euroa vuodessa ansaitsevan palkansaajan veroprosentti on Saksassa 39,5 prosenttia, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 23,4 prosenttia samalla tulotasolla. OECD:n Taxing Wages (2023a) -julkaisussa tarkempaa tietoa perheellisten veroista ja lapsilisistä.

Kuva 3.6 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailumaissa 2023, vuosipalkat 49 000 ja 75 000 euroa, perheessä kaksi lasta

Suomen tuloverotuksen kireys näkyy myös kuvassa 3.7, jossa esitetään kahden tulonsaajan kaksilapsisten perheiden tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen eurooppalaisissa maissa kolmella tuloyhdistelmällä.

Kuva 3.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2023, kaksi lasta

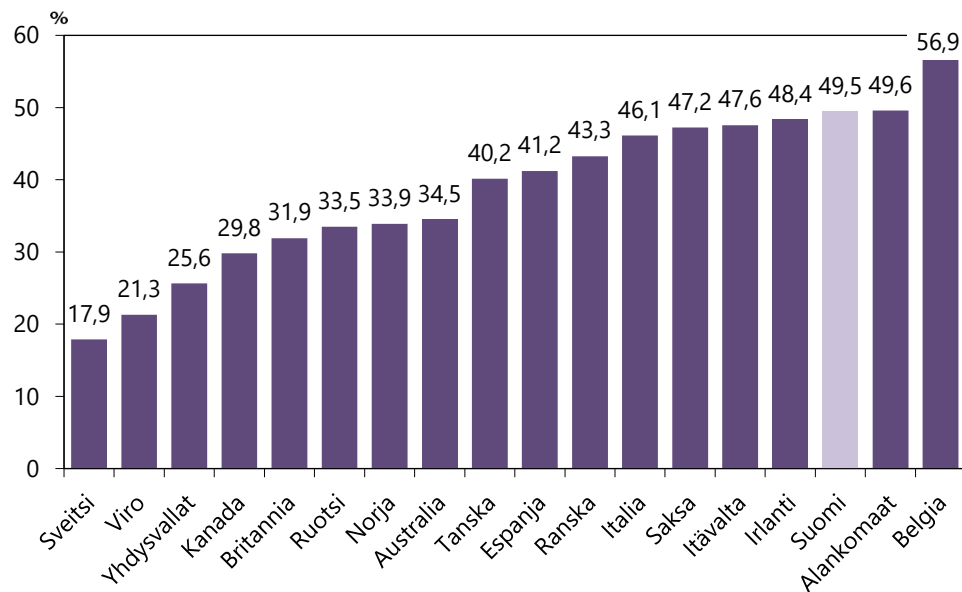
3.2 Palkansaajan marginaaliverot

Marginaaliveroprosentti kertoo paljonko verot nousevat, kun tulot kasvavat. Tulonlisäyksen kohdistuva marginaaliveroprosentti antaa kuvan esimerkiksi paremman koulutuksen tai lisätyön tuoman palkannousun vaikutuksesta veroihin ja käteen jäävään tuloon.

Kuvasta 3.8 nähdään, kuinka suuri marginaaliveroaste on suomalaisittain keskipalkkaisella vertailumaissa. Tulonlisäyksen verotus on kireintä Belgiassa, joissa tulojen noususta yli puolet menee veroihin. Seuraavaksi kirein marginaalivero on Alankomaissa ja Suomessa, joissa tulojen noususta suunnilleen puolet menee veroihin. Marginaalivero on lähempänä viittäkymmentä kuin neljäkymmentä myös Irlannissa, Itävallassa, Saksassa ja Italiassa. Tuloverot vievät kuitenkin kokonaistuloista Irlannissa ja Alankomaissa tällä tulotasolla selvästi pienemmän osuuden (kuva 3.2.).

Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa marginaalivero on tällä palkkatasolla selvästi matalampi kuin Suomessa, jossa keskipalkkaisen työmarkkina-aseman parantaminen ei ole siis yhtä kannattavaa verotuksellisesti.

Kuva 3.8 Marginaaliveroprosentit vertailumaissa 49 000 euron vuosipalkalla vuonna 2023, perheetön palkansaaja

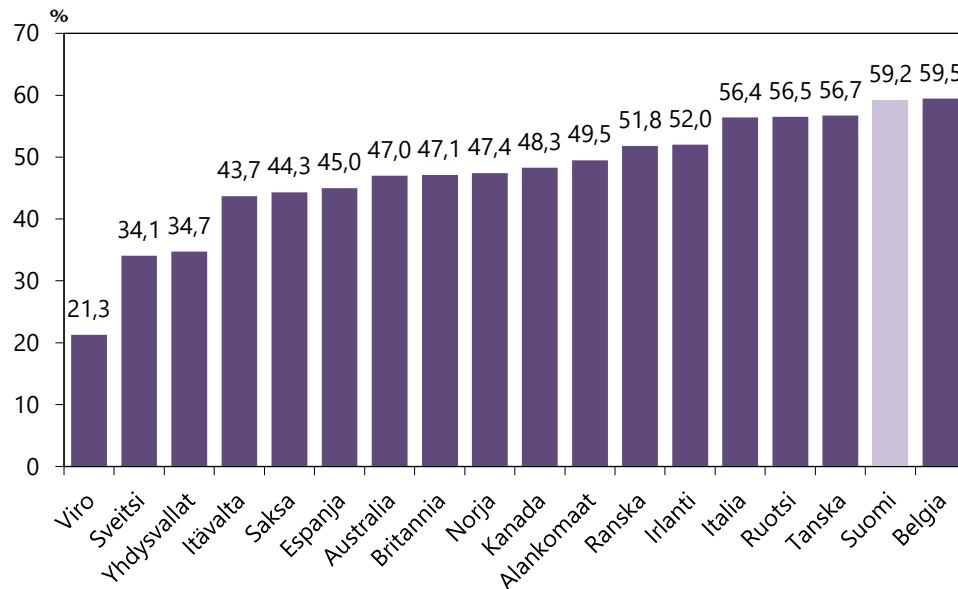

Vertailun korkeimmalla palkkatasolla marginaaliveroaste on Suomessa 59,2 prosenttia (kuva 3.9). Marginaaliveroprosentti on tällä tulotasolla vain Belgiassa hitusen Suomea korkeampi. Ruotsissa valtion tuloveroasteikon ylempi marginaaliveroprosentti poistettiin vuoden 2020 alusta, mikä kevensi ylimpiä marginaaliveroja peräti viisi prosenttiyksikköä. Myös Alankomaissa ylintä marginaaliveroprosenttia kevennettiin vuonna 2020 noin kahdella prosenttiyksiköllä.

Ruotsissa selvityksen korkeimmalle palkkatasolle osuva ylin 56,5 prosentin marginaalivero johtuu osittain työtulovähennyksen poistumasta. Noin 1 900 000 kruunun

(reilu 170 000 euron) ylittävillä vuosituloilla marginaalivero tippuu 53,5 prosenttiin, kun vähennys on kokonaan poistunut. Myös Suomessa työtulovähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroa selvityksen ylimmällä palkkatasolla. Kun vähennys on kokonaan poistunut, marginaali laskee 58 prosenttiin vajaasta 160 000 euron vuosipalkasta ylöspäin.

Kuva 3.9 Marginaaliveroprosentit vertailumaissa 150 000 euron vuosipalkalla vuonna 2023, perheetön palkansaaja

Kireät marginaaliverot ovat ominainen piirre Suomen verojärjestelmässä jo matalilta tulotasoilta alkaen. Jo noin 18 000 euron tuloista lähtien marginaalivero on 40 prosentin tuntumassa, mistä se nousee 49,5 prosenttiin noin 37 000 euron vuosituloilla.

Selvityksen matalimmalla palkkatasolla Suomen marginaalivero on vertailumaista kolmanneksi korkein, kuten keskipalkkaisellakin tulotasolla.

Suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä ja siitä seuraavia lisätuloja verotetaan kireästi. Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 9,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Euroopan vertailumaiden keskiarvo. Marginaaliveroprosentit ovat kuitenkin hyvin herkkiä tulotason valinnalle.

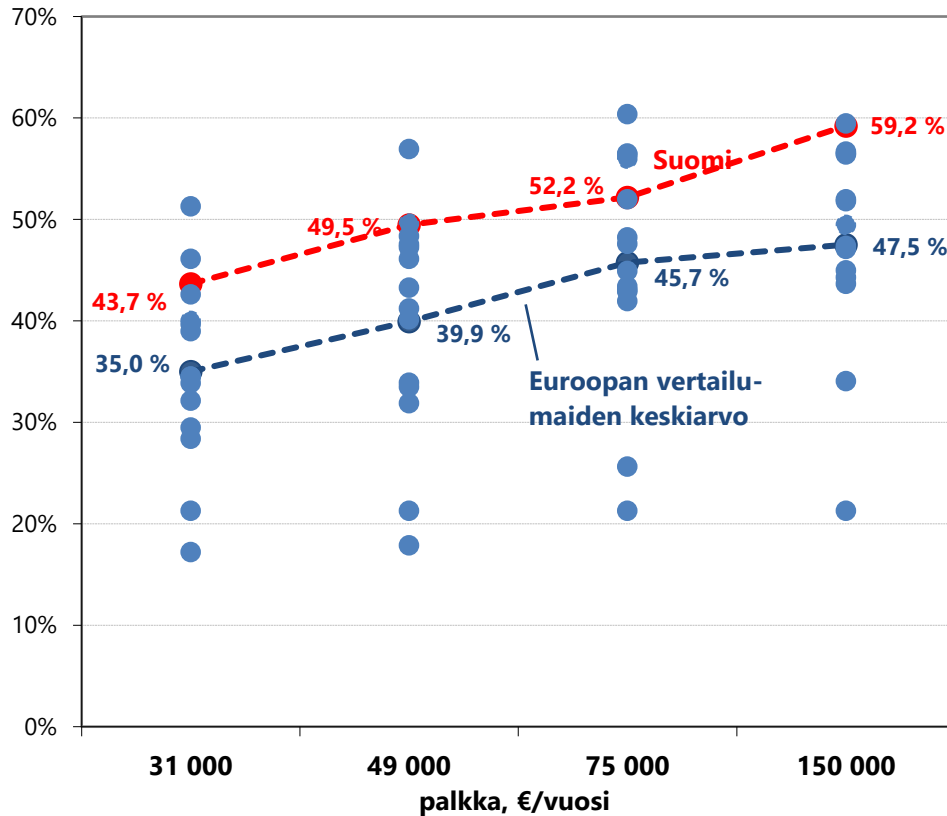
Myös vertailuun kuuluvien muiden Pohjoismaiden keskiarvo (35,9 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin selvästi, kun kaikkien kolmen muun Pohjoismaan marginaaliveroprosentit ovat matalammat kuin Suomen tällä tulotasolla.

Vertailun korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on vertailumaista toiseksi korkein, yli kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Myös Pohjoismaiden keskiarvo (53,5 %) alittaa reippaasti Suomen marginaaliveroasteen.

Selvityksen korkein marginaaliveroaste on kaikilla neljällä tulotasolla Belgiassa (kuvan 3.10 ylimmät pisteet), jossa se on yli 50 % perheettömällä palkansaajalla.

Palkansaajan lisätuloon kohdistuvat marginaaliveroasteet¹⁵ löytyvät tarkemmin liitteestä 3.

Kuva 3.10 Marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2023, perheetön palkansaaja

3.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa selvitysvuonna suunnilleen Euroopan vertailumaiden keskiarvon luokkaa ylittä esimerkipalkkatasoa lukuun ottamatta. Ylimmällä palkkatasolla ne ovat Suomessa keskiarvoa korkeampia, koska monissa maissa maksuille on asetettu yläraja. Suomessa sosiaalivakuutusmaksuilla ja niiden perusteena käytettävillä palkoilla ei ole vastaavia kattosääntöjä.

Maksukattojen vuoksi Espanjassa ja Itävallassa maksuprosentit suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 3.12) toisin kuin keskipalkkaisen osalta (kuva 3.11).

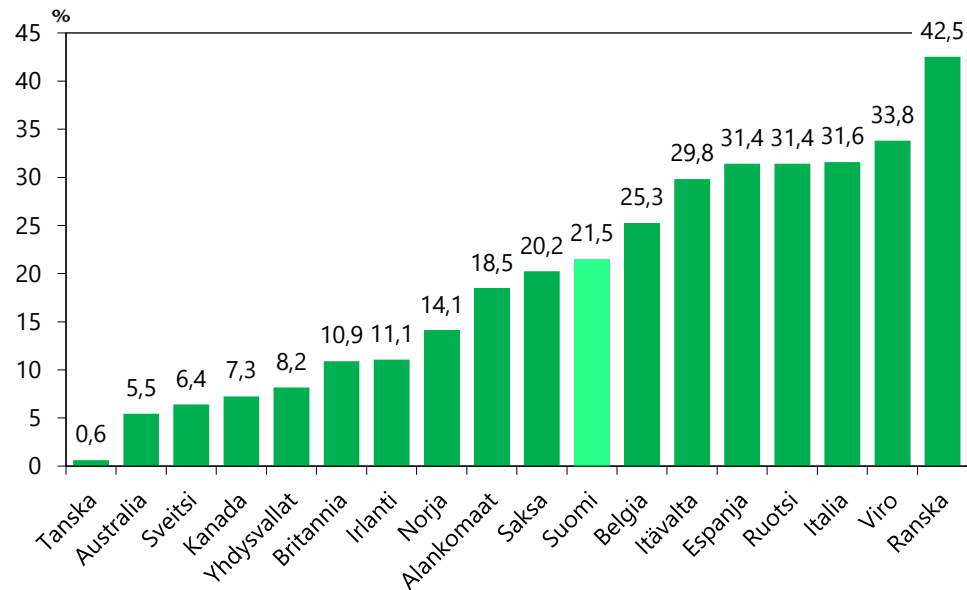
Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat suuren osan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa.

¹⁵ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruisiksi kaikilla tulotasoilla.

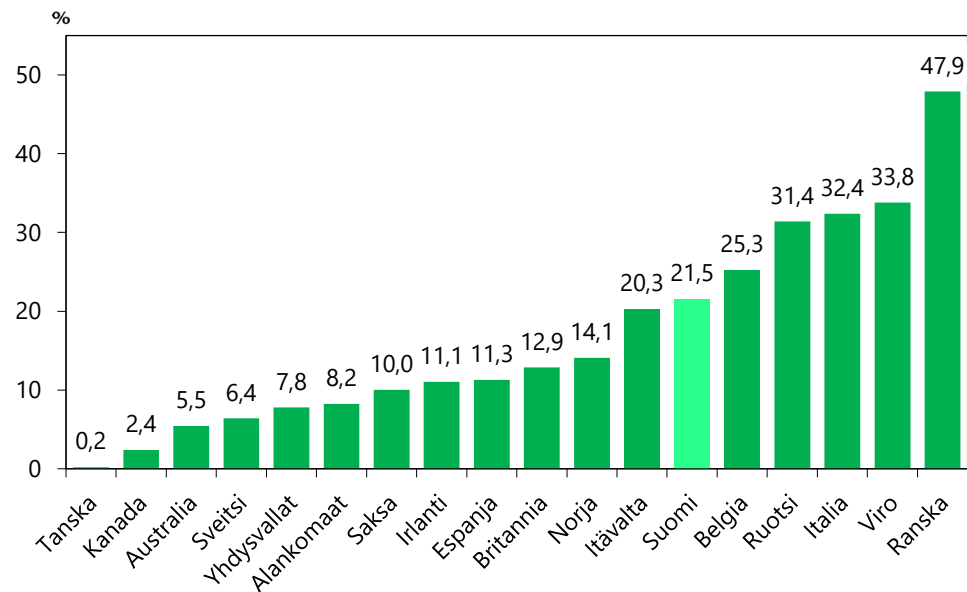
Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

Työnantajamaksut kaikilla esimerkkipalkkatasoilla löytyvät liitteestä 4.

Kuva 3.11 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 49 000 euron vuosipalkasta 2023, perheetön palkansaaja

Kuva 3.12 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 150 000 euron vuosipalkasta 2023, perheetön palkansaaja

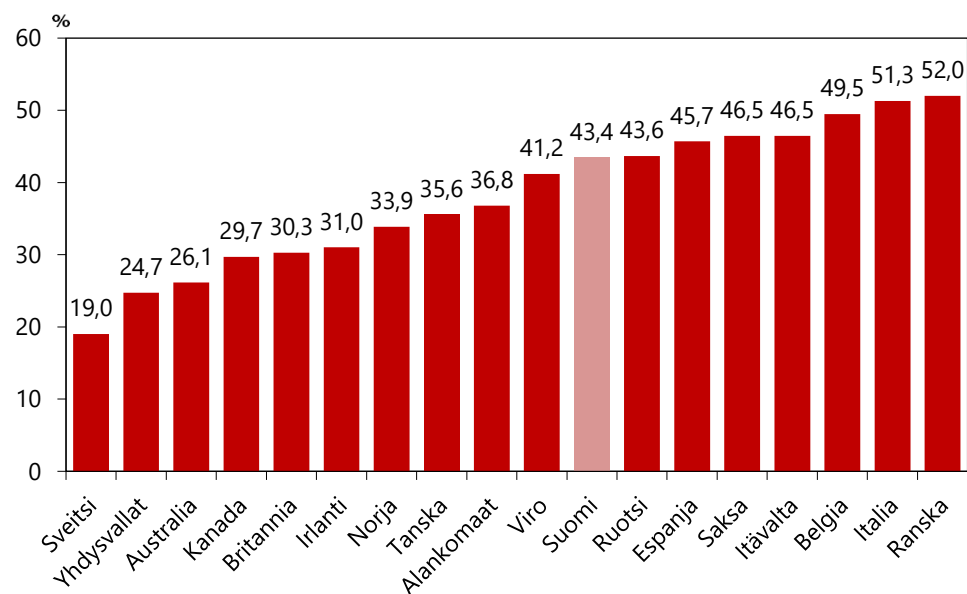
3.4 Palkkaverokiila työvoimakustannuksesta

Palkkaverokiila mittaa työhön kohdistuvaa verorasitusta, ja se on kansainvälisissä vertailuissa laajasti käytetty mittari työn verotuksesta. Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veronluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Liitteissä 5.1 ja 5.2 on esitetty palkkaverokiila kattavammin selvityksen eri tulotasoilla.

Suomalaisittain keskipalkkaiseen työhön kohdistuva palkkaverokiila on levein Ranskassa, 52 prosenttia. Myös Italiassa yli puolet palkkakuluista menee tuloveroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Suomessa työn verotus on kahdeksanneksi kireintä. Keskipalkkaisen työntekijän työvoimakustannuksesta menee meillä 43,4 prosenttia veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. (Kuva 3.13)

Palkkaverokiila on Suomessa hieman matalampi kuin korkeiden työnantajamaksujen Ruotsissa. Tällä mittarilla myöskään Viro ei näytä läheskään niin kevyeltä verottajalta kuin palkansaajan tuloverotarkastelu antaisi ymmärtää. Sen sijaan kireän tuloverotuksen Tanskassa palkkaverokiila on reippaasti Suomea ja Ruotsia kepeampi, koska työnantajamaksut ovat hyvin matalat.

Kuva 3.13 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2023, vuosipalkka 49 000 euroa

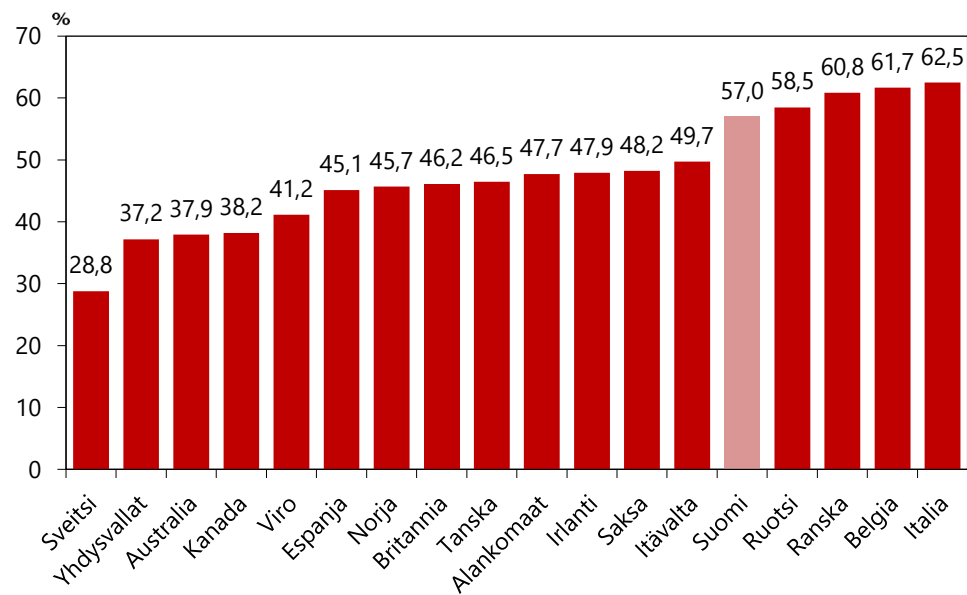

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on vertailumaihin verrattuna sitä suurempi mitä korkeampi palkkataso on kyseessä. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi levein (kuva 3.14).

Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi myös korkeimmalla tulotasolla. Sen sijaan Itävallassa, Saksassa ja Espanjassa palkkaverokiila on tällä tulotasolla selvästi Suomea matalampi, vaikka se keskituloisella palkkatasolla oli korkeampi.

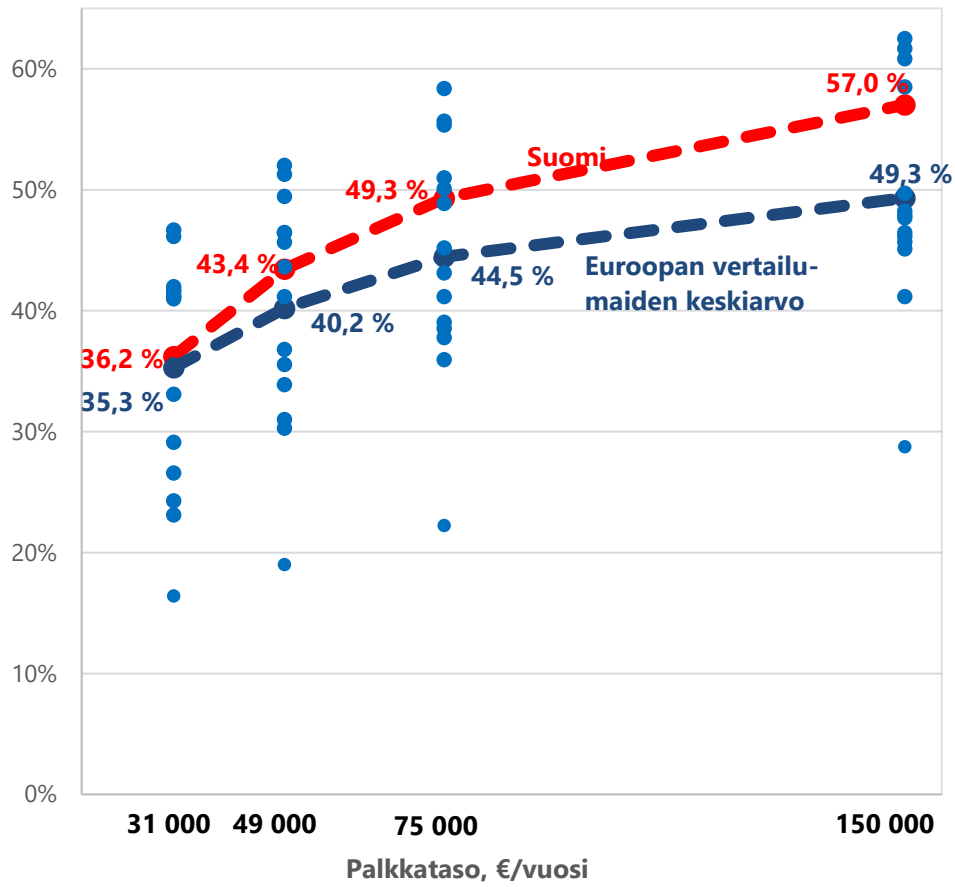
Italiassa, Belgiassa ja Ranskassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia, jolloin alle 40 prosenttia työnantajan maksamista palkkakuluista päätyy työntekijälle. Vertailumaiden pienimmät verokiilat löytyvät Sveitsistä ja Euroopan ulkopuolisista maista.

Kuva 3.14 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2023, vuosipalkka 150 000 euroa

Kuvasta 3.15 nähdään, että pienimmän esimerkkipalkan palkkaverokiila on Suomessa selvitysvuonna hieman Euroopan vertailumaiden keskiarvoa korkeampi, mutta jo suomalaisittain keskituloinen verokiila on yli kolme prosenttiyksikköä keskiarvon yläpuolella. Korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa lähes kahdeksan prosenttiyksikköä leveämpi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Kuva 3.15 Palkkaverokiila Suomessa ja Euroopan vertailumaissa % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2023

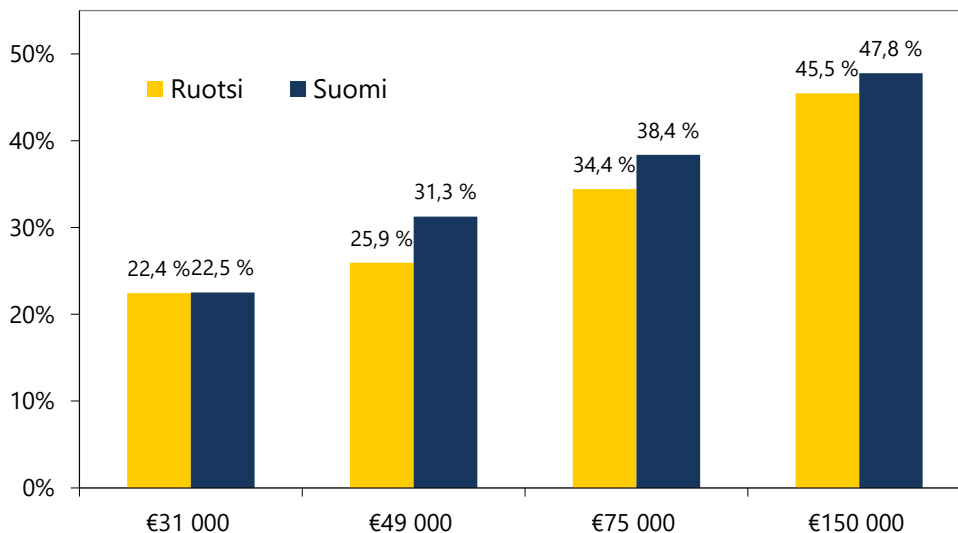
4 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

Palkansaajan verotus on Ruotsissa kevyempää kuin Suomessa selvityksen matalimmasta tulotasosta ylöspäin (kuvat 4.1. ja 4.2). Esimerkiksi suomalaisen keskipalkan tuloverotus on meillä 5,4 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Ruotsissa. 49 000 euron vuosipalkalla Ruotsissa jää näin palkansaajalle käteen noin 2 600 euroa enemmän vuodessa kuin Suomessa.

Vuodesta 2020 lähtien kaikkein suurituloisimmilla tulotasoilla veroprosentti on jäänyt Ruotsissa matalammaksi kuin Suomessa, kun Ruotsi leikkasi valtion tuloveroasteikon korkeampaa marginaaliveroprosenttia viidellä prosenttiyksiköllä. (Ks. tarkemmin luvusta 2 Ruotsin viimeaikaisesta veropolitiikasta).

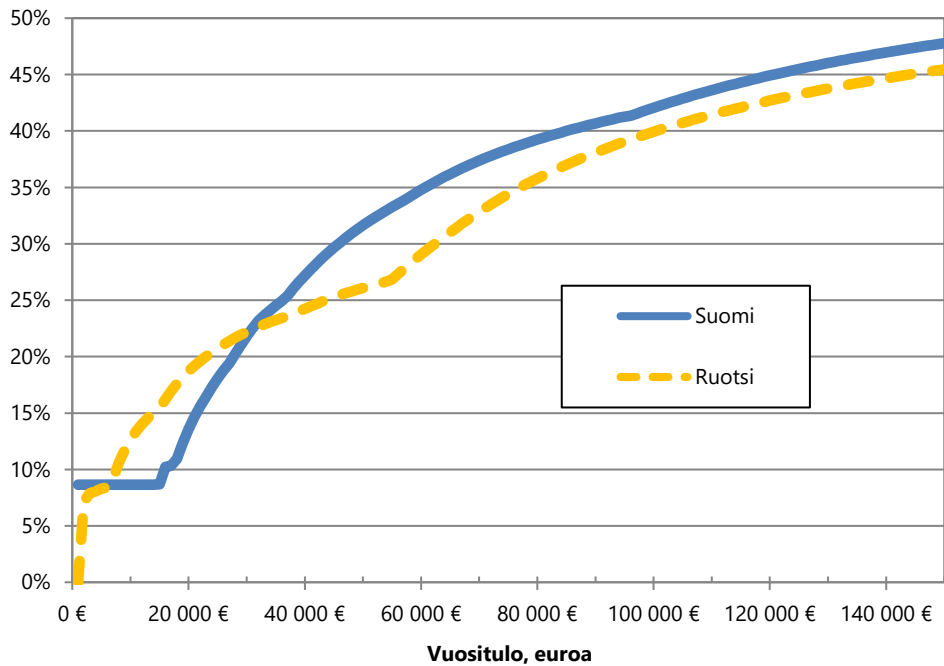
Kuva 4.1 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuvasta 4.2 erottuu laajemmin Suomen ja Ruotsin palkkaverotuksen erot. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä hieman korkeammilla tulotasoilla Ruotsin verotus on selkeästi kevyempää. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 35 prosentin vasta yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo 37 000 euron tulotasolla (vastaa n. 3 000 e kk-palkkaa) marginaaliveroprosentti nousee 49,5 prosenttiin (kuva 4.3 ja 4.4.). Veroprogressio on Suomessa siten selvästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

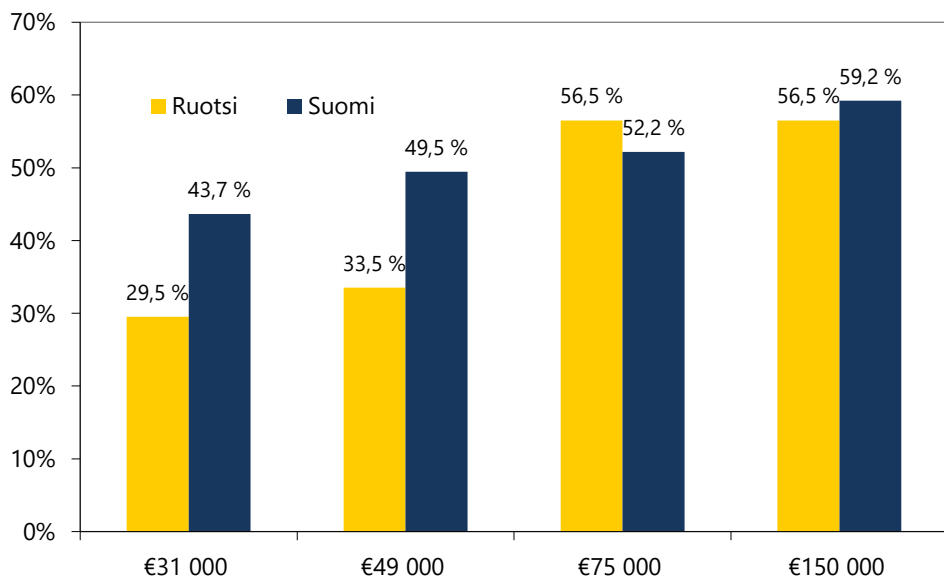
Matalimman esimerkkipalkkatason kohdalla marginaaliveroprosenttien ero on Suomen tappioksi noin 14 prosenttiyksikköä ja keskipalkkaisella 16 prosenttiyksikköä. Toiseksi korkeimmalla palkkatasolla marginaalivero on Ruotsissa Suomea korkeampi ja jo maksimissaan. Suomessa marginaaliveroprosentti on kuitenkin vielä korkeampi suurimman esimerkkipalkan tasolla. Matalimmalla ja keskipalkkaisella tulotasolla (31 000 ja 49 000 euroa) sekä kaikkein korkeimmilla palkkatasoilla lisätulojen hankinta on näin Ruotsissa Suomea houkuttelevampaa.

Kuva 4.2 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2023 vuosipalkan mukaan

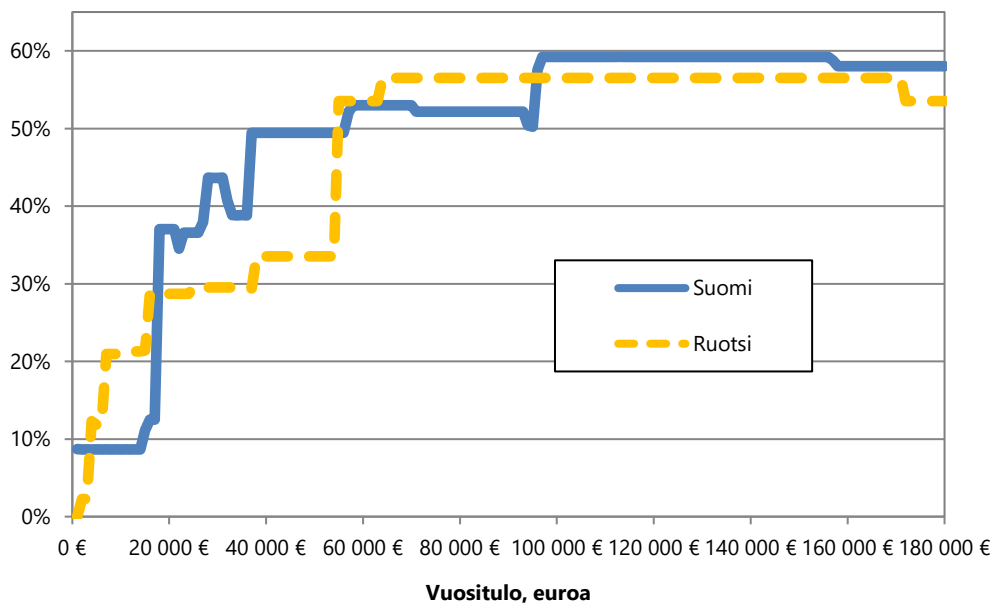

Suomessa työtulovähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroa selvityksen ylimmällä palkkatasolla. Kun vähennys on kokonaan poistunut, marginaali laskee 58 prosenttiin vajaasta 160 000 euron vuosipalkasta ylöspäin. Myös Ruotsissa selvityksen korkeimmalle palkkatasolle osuva ylin 56,5 prosentin marginaalivero johtuu työtulovähennyksen poistumasta. Noin 1 900 000 kruunun (reilu 170 000 euron) ylittävillä vuosituloilla marginaalivero tippuu 53,5 prosenttiin, kun vähennys on kokonaan poistunut.

Kuva 4.3 Palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2023

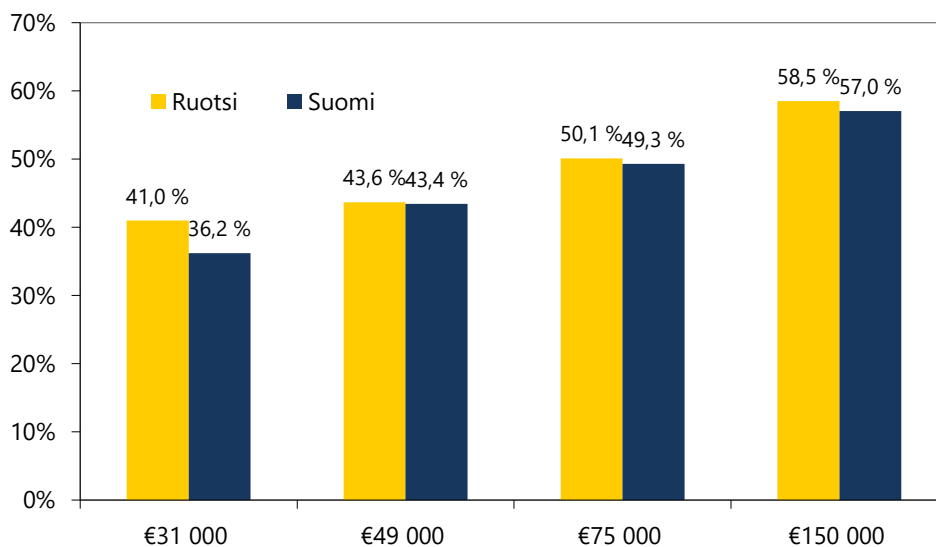

Kuva 4.4 Palkansaajan marginaaliveroprosentit Suomessa ja Ruotsissa 2023 vuosipalkan mukaan

Kun tarkastellaan työn verotusta huomioimalla työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, palkkaverokiila on Ruotsissa yhä Suomea leveämpi kaikilla selvityksen neljällä tulotasolla (kuva 4.5). Tämä johtuu siitä, että työnantajamaksut ovat Ruotsissa kymmenen prosenttiyksikköä korkeammat kuin Suomessa. Maksut ovat pysyneet Ruotsissa ennallaan, kun Suomessa ne ovat pikemminkin laskeneet 2010-luvun puolivälistä.

Kuva 4.5 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta, Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2023

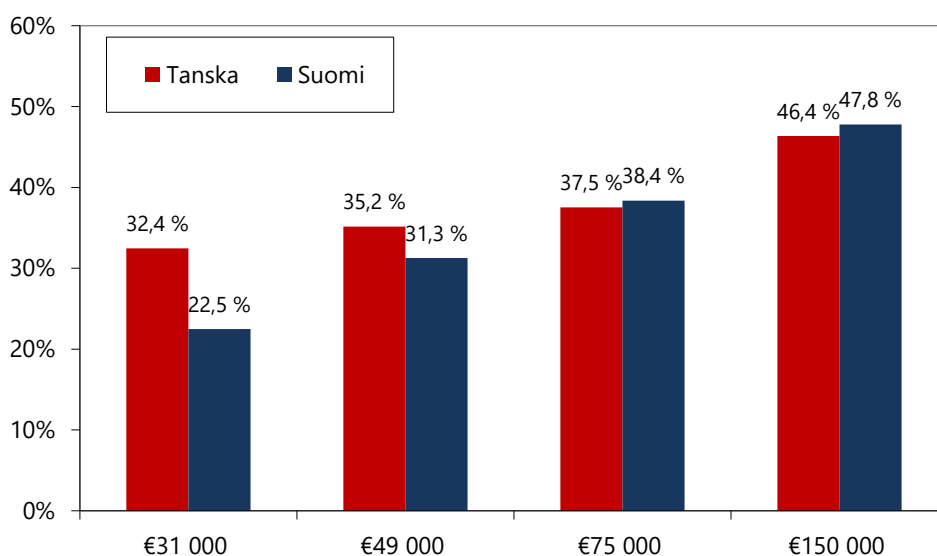

Tanska

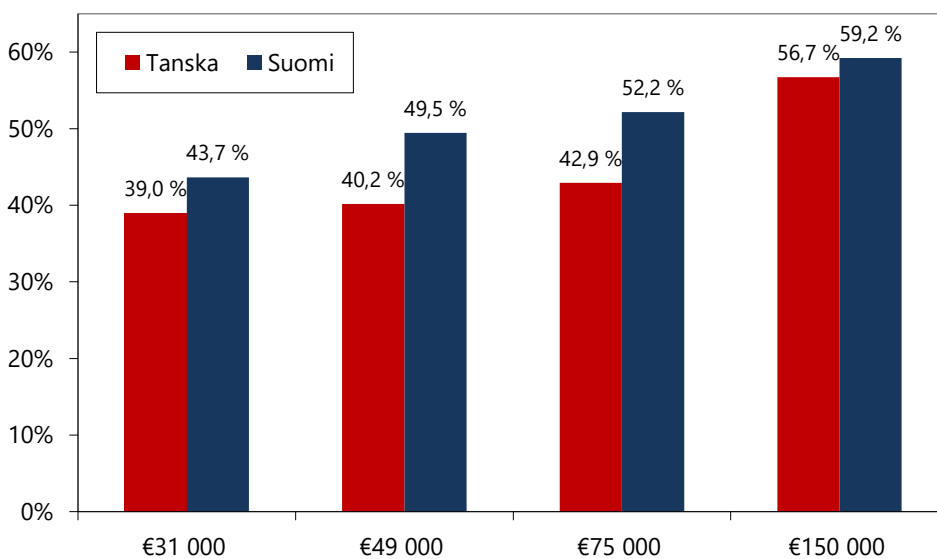
Tanskassa palkansaajan tuloverotus on erityisen ankaraa pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen noin kymmenellä prosenttiyksiköllä (kuva 4.6). Ero kaventuu suuremmilla tulotasolla veroprosentin kääntyessä ylimmällä esimerkkipalkkatasolla Tanskassa Suomea matalammaksi. Tuloverotuksen progression onkin Tanskassa selvästi loivempaa kuin Suomessa.

Yhden tulonsaajan palkansaajaperheitä Tanska verottaa kevyemmin kuin Suomi alinta tulotasoa lukuun ottamatta.

Kuva 4.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuva 4.7 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Tanskan tuloverotuksen ankaruus näkyy korkeina marginaaliveroprosentteina jo matalilla tulotasolla (kuva 4.7). Suomen marginaaliveroprosentti ei kuitenkaan jää millään selvityksen neljästä tulotasosta Tanskaa matalammaksi.

Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa niin kireää kuin mitä ensi tunteilla näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanskassa palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalammalle tasolle. Tanskan osalta tulee kuitenkin muistaa, että yleinen palkkataso on Suomea korkeampi. Tanskalainen keskipalkka on jotakuinkin selvityksen keskimmäisten palkkatasojen puolivälissä. OECD:n (2023a) palkkaverokiilavertailussa, jossa vertaillaan työn verotusta kunkin maan paikallisella palkkajakaumalla, Tanska on OECD-maiden keskikastia.

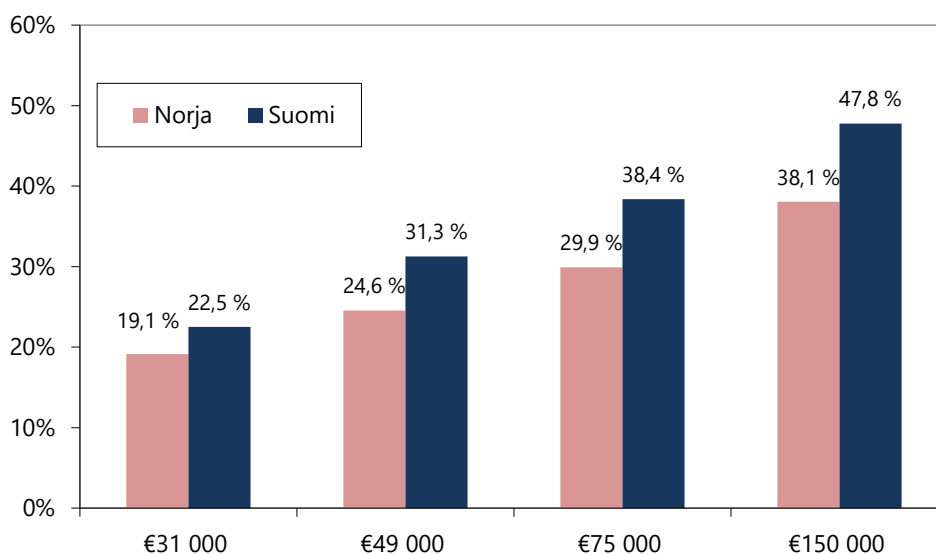
Norja

Norjassa palkkatuloja verotetaan kevyemmin kuin Suomessa. Selvityksen pienipalkkaisimmalla tulotasolla veroprosentti on Norjassa 3,4 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 4.8). Suomalaisella keskipalkalla ero on 5,7 prosenttiyksikköä. Korkeimmalla tulotasolla ero on lähes kymmenen prosenttiyksikköä. On kuitenkin syytä huomioida, että norjalainen keskipalkka on suomalaisen keskipalkan ja selvityksen toiseksi korkeimman tulotason välissä.

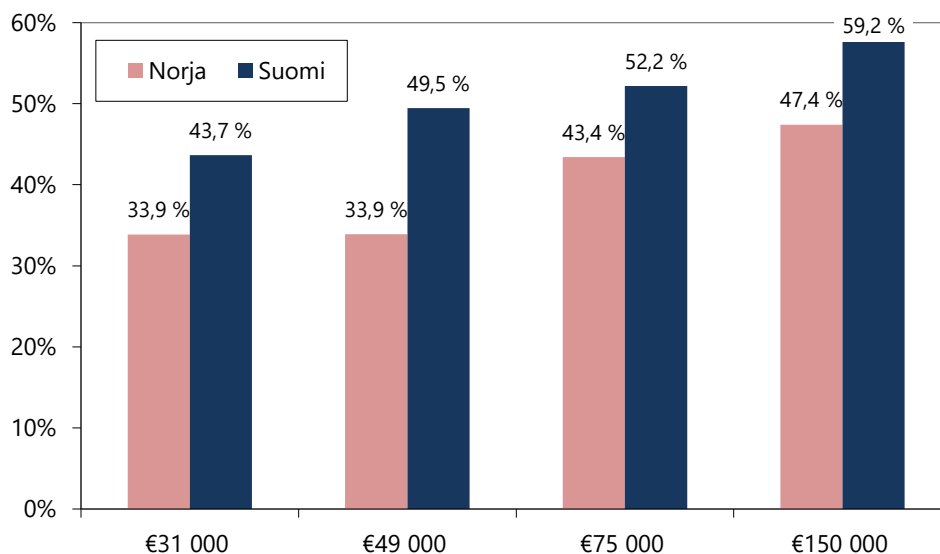
Suomeen verrattuna marginaaliveroasteet ovat Norjassa matalia ja korkein marginaalivero jää alle 50 prosentin. Ylimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa 47,4 prosenttiin, kun se Suomessa on 59,2 (kuva 4.9).

Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Työnantajamaksut ovat Norjassa noin seitsemän prosenttiyksikköä matalammat kuin Suomessa.

Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Viro

Viro verottaa palkansaajaa nykyään kaikilla tulotasolla kevyesti matalan tasaveroprosentin ja tuloriippuvaisen perusvähennyksen ansiosta.

Viron tuloverotusta muutettiin vuoden 2018 alussa selvästi progressiivisemmaksi perusvähennyistä uudistamalla. Kun aiemmin perusvähennykseen olivat oikeutettuja kaikki tulotasosta riippumatta, nykyään vähennys leikkaantuu tulojen ylittäessä 14 400 euroa ja poistuu kokonaan reilun 25 000 euron vuosituloilla. (Ks. tarkemmin luku 2.)

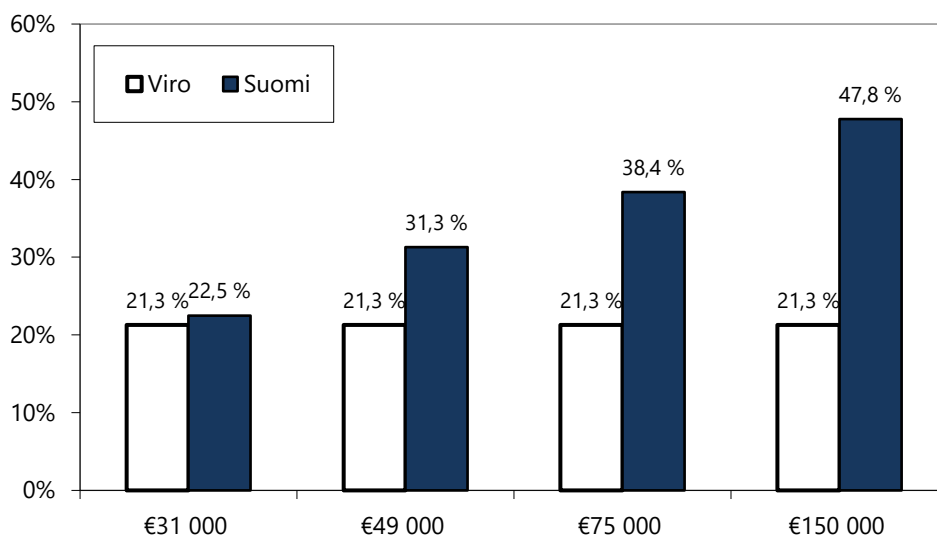
Uudistusta ennen marginaaliveroprosentti oli perusvähennyksen muodostaman verovapaan tulon jälkeen kaikilla tulotasolla 21,3 prosenttia sosiaalivakuutusmaksuineen. Nyt marginaalivero nousee 32,4 prosenttiin perusvähennyksen leikkaantuessa. Koska marginaalivero asettuu tämän jälkeen takaisin hyvin matalalle 21,3 prosenttiin, suomalaisittain suuripalkkaisten tuloverotus on hyvin kevyttä Virossa. Esimerkiksi 150 000 euron vuosipalkalla veroprosentti on Virossa 26,8 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Viron tuloveroprosentti on tällä tulotasolla kaikkein matalin selvityksen vertailumaista.

Virossa kaikilla selvityksen tulotasolla sekä veroprosentti että marginaalivero ovat 21,3 prosenttia. Viron ja Suomen marginaaliveroprosenttien ero onkin huima myös selvityksen pienimmällä palkkatasolla (kuva 4.11), vaikka tuloveroprosentti ei ole vielä tällä tulotasolla paljoa korkeampi. Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti on Suomessa yli 20 prosenttiyksikköä Viroa kireämpi, ja tulojen lisääntyessä ero kasvaa lähes 38 prosenttiyksikköön ylimmällä tulotasolla.

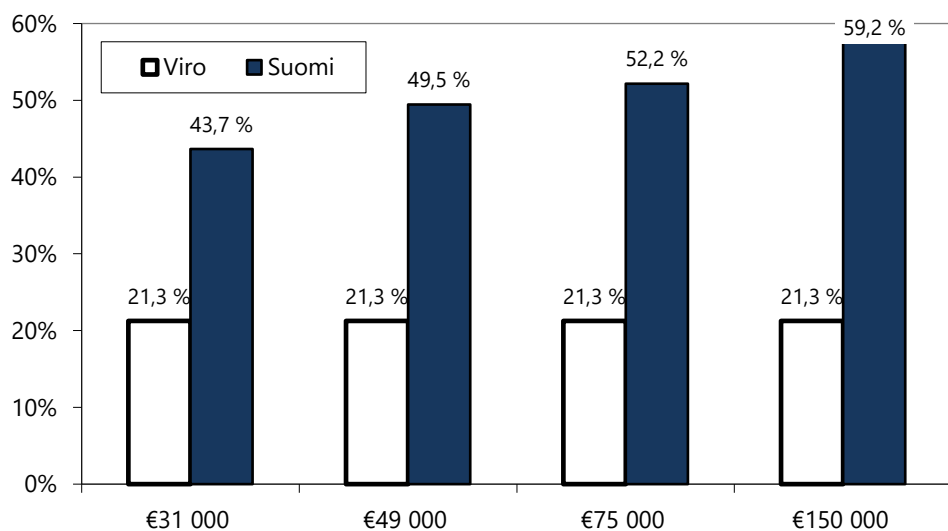
Työn verotus kohdistuu kuitenkin Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkan päälle lähes 34 prosenttia sosiaali- ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näyttäydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa noin viisi prosenttiyksikköä Suomea korkeampi, mutta suuremmilla palkkatasoilla

asetelma muuttuu Viron eduksi, palkkaverokiilan pysyessä 41,2 prosentissa kaikilla selvityksen tulotasoilla.

Kuva 4.10 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuva 4.11 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Saksa

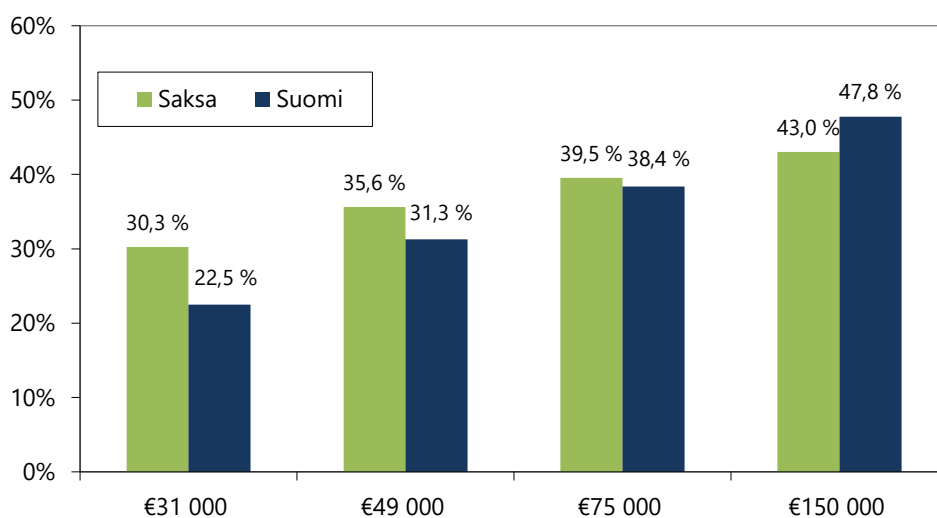
Saksa on perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Saksassa tuloverotus on kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella matalimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla asetelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee 4,8 prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi.

Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää. Yhden ja kahden tulonsaajan palkansaajaperheen verotus onkin Saksassa Suomea kevyempää kaikilla

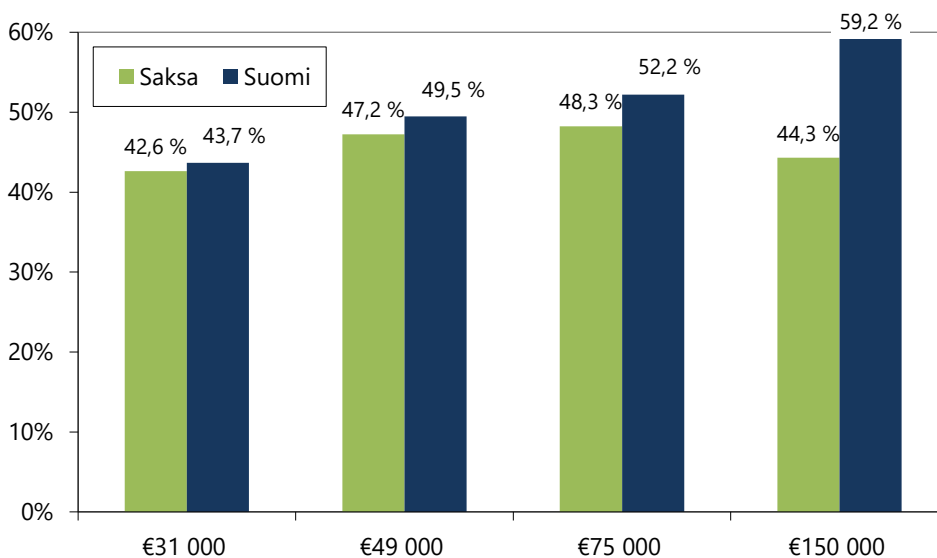
selvityksen palkkatasoilla. Saksassa yhteisverotus keventää etenkin yhden tulonsaajan perheen verotusta huomattavasti.

Marginaalivero on Saksassa korkea jo matalilla tulotasolla, eikä se juurikaan nouse korkeammilla tulotasolla. Suomen marginaalivero on kuitenkin vielä korkeampi kaikilla esimerkkipalkkatasoilla. Selvin ero on suurituloisimmalla palkkatasolla, jossa Suomen marginaalivero on peräti 15 %-yksikköä Saksaa kireämpi. Tämä johtuu siitä, että Saksan marginaalivero laskee sosiaalivakuutusmaksuille asetetun enimmäistulorajan jälkeen. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitseminen on siten Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 4.13).

Kuva 4.12 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuva 4.13 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

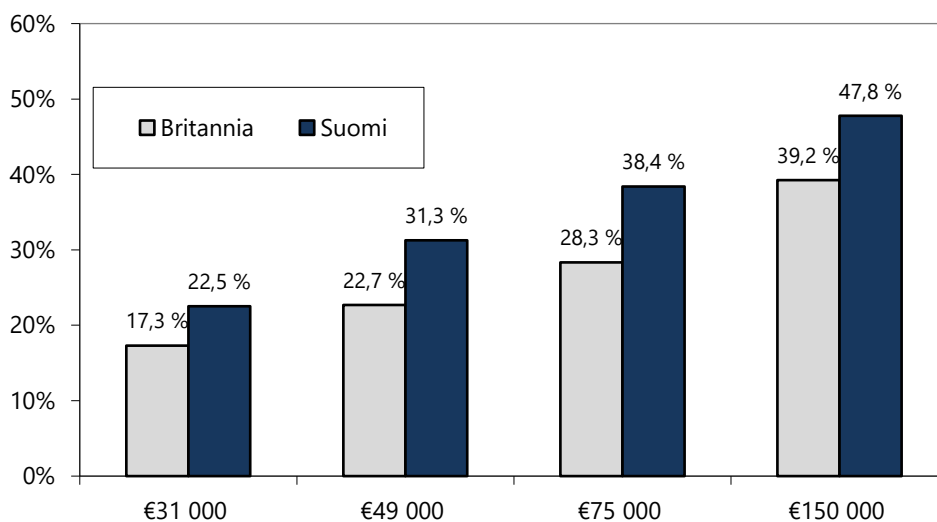

Britannia

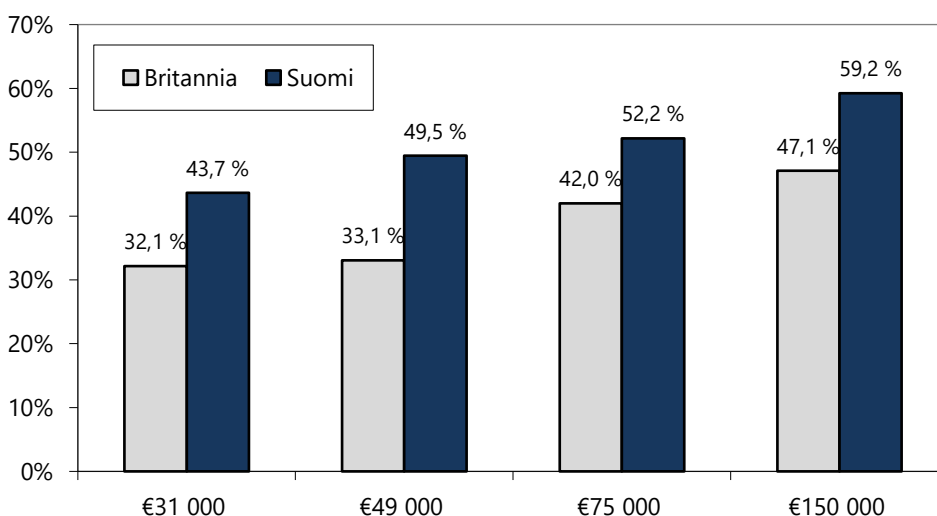
Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen ja moneen muuhun Euroopan maahan. Matalimman esimerkkipalkan kohdalla Suomen palkkaverotus on noin viisi prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeimmilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen on 8–10 prosenttiyksikköä. Myös työnantajamaksut ovat Britanniassa selvästi Suomea matalampia.

Britanniassa tuettiin aiemmin perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tuntevan ansiotulovähennyksen avulla. Verojärjestelmän kautta annettava tuki yhdistettiin kuitenkin sosiaaliturvaetuksiin (Universal Credit) eikä nykyään perhestatuksella ole juurikaan merkitystä verotukseen selvityksen tulotasolla.

Kuva 4.14 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Kuva 4.15 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2023

Marginaaliveroasteet ovat selvityksen palkkatasoilla selvästi matalammat Britanniassa kuin Suomessa. Ylintä esimerkkipalkkaa pienemmillä, noin 100 000–125 000 punnan verotettavilla tuloilla perusvähennyksen leikkaantuminen nostaa Britanniassa marginaaliveroprosenttia kuitenkin merkittävästi. Toisaalta korkeimpaan esimerkkipalkkaan kohdistuu Britannian tuloveroasteikon korkein marginaaliveroprosentti, jonka tulo rajaa alennettiin kuluvan verovuoden alusta 150 000 punnasta 125 140 puntaan. (Ks. tarkemmin luvusta 2.)

5 LOPUKSI

Eurokriisin veronkiristysten jälkeen 2010-luvun loppupuoliskolla veropolitiikka kääntyi Euroopassa kasvuhakuisempaan suuntaan. Työn verotusta enemmän kevennettiin kuin kiristettiin kilpailukyvn, kokonaiskysynnän ja työllisyyden vahvistamiseksi.

Koronavirus vaikutti 2020-luvun alun veropolitiikkaan, kun monissa maissa tehtiin kohdistettuja kevennyksiä verotukseen nopeasti kriisin iskettyä. Tuloverotuksessa suosittuja olivat väliaikaiset korotetut verovähennykset, mutta myös pysyvämpiä toimia tehtiin, esimerkiksi jo aiemmin suunniteltuja veronkevennyksiä aikaistettiin. (Ks. myös OECD 2022).

Monet väliaikaiset helpotukset olivat vasta ehtineet päättyä, kun uusille tuli tilausta Euroopan energiakriisin ja korkean inflaation takia vuonna 2022 (ks. myös OECD 2023c). Vaikka kohdistettuja veronkevennyksiä tehtiin pääasiassa energian verotukseen, kotitalouksien kustannuskriisin helpottamiseksi myös tuloverotusta kevennettiin, esimerkiksi Saksassa ja Tanskassa taannehtivasti kesken vuoden 2022. Myös Italiassa ja Norjassa tuloverotusta kevennettiin verovuodelle 2022.

Ennätyksellisesti kiihtynyt inflaatio näkyi veromuutoksissa vuonna 2023, kun monissa maissa tehtiin suuria indeksitarkistuksia tuloveroperusteisiin. Reaalipalkan laskun yhteydessä tämä kevensi palkansaajien veroprosentteja. Isompia päätösperäisiä tuloverokevennyksiä toteutettiin Alankomaissa ja Itävallassa.

Verotuksen keventäminen tukee paitsi työn tarjontaa palkansaajien kannustimien parantuessa, myös työn kysyntää ja kilpailukykyä työvoimakustannusten kautta. OECD (2019 ja 2021b) suosittelikin talouskasvun ja työllisyyden kohentamiseksi keventämään työn verotaakkaa Suomessa.

OECD (2018) kiinnittää myös huomiota Suomen kansainvälisesti vertaillen korkeisiin ylimpiin marginaaliveroihin, jotka voivat myös vaikuttaa paitsi erityisosajien pysymiseen Suomessa, myös muuttoaikeisiin ulkomailta Suomeen. Myös IMF (2020) arvioi, että hyvätuloisten marginaaliveroja voitaisiin alentaa jopa siten, etteivät verotuotot lainkaan vähenisi, kun työn tarjonta ja käteen jäävä tulo samalla kasvaisivat.

Valtaosa EU-jäsenmaista on keventänyt tuloverotuksen korkeimpia marginaaliveroja finanssikriisin jälkeen, mikä voi olla seurausta entistä muuttoalttiimmasta väestöstä ja siihen liittyvästä verokilpailusta. (European Commission 2023)

Suomessa verotus rasittaa ankarasti työuralla etenemisen kannustimia tulotasosta riippumatta. Keskipalkkaisten marginaaliveroprosentti on Suomessa Pohjoismaiden korkein ja suurituloisimman koko vertailujoukon toiseksi korkein Belgian jälkeen.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2023). Taxation Office. <http://www.ato.gov.au/> viitattu 20.11.2023.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

BUNDESFINANZMINISTERIUM (2023) <https://www.bundesfinanzministerium.de> viitattu 15.11.2023.

CANADA REVENUE AGENCY (2023). <https://www.canada.ca/en/revenue-agency.html>, viitattu 24.11.2023.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2020). The 2020/2021 Budget. <https://www.budget.gov.au/>, viitattu 10.11.2020.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2018). The 2018/2019 Budget. <https://www.budget.gov.au/>, viitattu 19.11.2018.

GOVERNMENT OF CANADA (2022). Budget 2022, <https://www.budget.canada.ca/2022>, viitattu 1.12.2022.

GOVERNMENT OF CANADA (2021). Budget 2021. <https://www.budget.gc.ca/2021/>, viitattu 25.11.2021.

ELÄKETURVAKESKUS (2023). www.etk.fi, viitattu 1.12.2023.

ESTONIAN TAX AND CUSTOMS BOARD (2023). <https://www.emta.ee/>, viitattu 13.11.2023.

EUROPEAN COMMISSION (2023). Annual Report on Taxation 2023, Directorate-General for Taxation and Customs Union, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2023

EY (2016). Austrian National Assembly adopts 2015/2016 tax reform <http://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--austrian-national-assembly-adopts-2015-2016-tax-reform>, viitattu 16.11.2016.

HM REVENUE & CUSTOMS (2019). Tax credits. <https://www.gov.uk/topic/benefits-credits/tax-credits>, viitattu 21.11.2019.

IMF (2020). Finland: Selected Issues. IMF Staff Country Reports Volume 2020 Issue 006.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2023a). European Tax Handbook 2023. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2023b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2023). <http://www.irs.gov/>, viitattu 23.11.2023.

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2023). Overview of the Federal Tax

System as in Effect for 2023 (JCX-19R-23), May 11, 2023.

KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2022): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2022. Verotietoa 93. Veronmaksajain Keskusliitto.

LEHTINEN TEEMU (1995). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.

MIRRLEES REVIEW (2011). Tax by Design. Ch. 4, (toim.) J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba, Oxford University Press.

NSW GOVERNMENT (2023). Taxes, duties, levies and royalties. <https://www.revenue.nsw.gov.au/taxes-duties-levies-royalties/payroll-tax/rates-and-thresholds>, viitattu 20.11.2023.

OECD (2023a). Taxing Wages 2023: Indexation of Labour Taxation and Benefits in OECD Countries, OECD Publishing, Paris,

OECD (2023b). Revenue Statistics 2023: Tax Revenue Buoyancy in OECD Countries, OECD Publishing, Paris.

OECD (2023c). Tax Policy Reforms 2023: OECD and Selected Partner Economies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/d8bc45d9-en>.

OECD (2022). Tax Policy Reforms 2022: OECD and Selected Partner Economies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/067c593d-en>.

OECD (2021a). Taxing Wages 2019-2020. Non-tax compulsory payments as an additional burden on labour income in 2020.

OECD (2021b), Economic Policy Reforms 2021: Going for Growth: Shaping a Vibrant Recovery, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/3c796721-en>.

OECD (2019). Economic Policy Reforms 2019. Going for Growth. OECD Publishing, Paris.

OECD (2018). OECD Economic Surveys: Finland 2018. OECD Publishing, Paris.

REGERINGSKANSLIET (2023). Budgetpropositionen för 2024. 20.9.2023. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2023/09/prop.-2023241>.

REGERINGSKANSLIET (2022). Budgetpropositionen för 2023. 8.11.2022. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2022/11/prop.-2022231/>.

REGERINGSKANSLIET (2019). Budgetpropositionen för 2020. 18.9.2019. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/09/prop.-2019201/>.

RIS (2020). Gesamte Rechtsvorschrift für Einkommensteuergesetz 1988, Fassung vom 29.11.2020. <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004570>.

SKATTEETATEN (2023). <https://www.skatteetaten.no/en/rates/>, viitattu 30.11.2023

SKATTEFORVALTNINGEN (2023). <https://skat.dk/>, viitattu 14.11.2023.

STATE OF CALIFORNIA (2023). Franchise Tax Board. <https://www.ftb.ca.gov/>, viitattu 23.11.2023.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN (2023). <http://www.scb.se/>, viitattu 2.6.2023.

SVERIGES RIKSDAG (2021). Statens budget 2022 – Rambeslutet. Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU1. https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/statens-budget-2022--rambeslutet_H901FiU1, viitattu 25.11.2021.

TAX FOUNDATION (2023). <https://taxfoundation.org/>, viitattu 23.11.2023.

TAX POLICY CENTER (2023). <http://www.taxpolicycenter.org>, viitattu 23.11.2023

TAX POLICY CENTER (2018). Urban Institute and Brookings Institution. Analysis of the Tax Cuts and Jobs Act, <http://www.taxpolicycenter.org/feature/analysis-tax-cuts-and-jobs-act>, viitattu 20.11.2018.

TILASTOKESKUS (2023a). Ansiotasoindeksi. Palkat ja työvoimakustannukset. <https://stat.fi/tilasto/ati>, viitattu 10.11.2023.

TILASTOKESKUS (2023b). Verot ja veronluonteiset maksut <http://www.stat.fi/til/vermak>, viitattu 10.11.2023.

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2023 1. neljännes
Australia	AUD	1,5701
Britannia	GBP	0,8831
Kanada	CAD	1,4513
Norja	NOK	10,9901
Ruotsi	SEK	11,2030
Sveitsi	CHF	0,9925
Tanska	DKK	7,4429
Yhdysvallat	USD	1,0730

Lähde: Suomen Pankki

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2022**
		31 000	49 000 *	75 000	150 000	
Alankomaat	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	57 513
Australia	AUD	48 673	76 935	117 757	235 514	94 685
Belgia	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	55 332
Britannia	GBP	27 376	43 271	66 232	132 464	44 300
Espanja	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	28 360
Irlanti	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	54 649
Italia	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	33 855
Itävalta	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	52 666
Kanada	CAD	44 990	71 113	108 847	217 694	81 704
Norja	NOK	340 694	538 516	824 260	1 648 520	666 115
Ranska	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	41 540
Ruotsi	SEK	347 293	548 947	840 225	1 680 450	494 513
Saksa	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	55 041
Sveitsi	CHF	30 767	48 632	74 437	148 873	100 885
Tanska	DKK	230 729	364 701	558 216	1 116 432	468 195
Viro	EUR	31 000	49 000	75 000	150 000	19 996
Yhdysvallat	USD	33 263	52 577	80 475	160 951	64 889

* Tähdellä merkitty tulotasot vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD (2023a) Taxing Wages 2023.

TULOVEROASTEET 2023

YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	13,0 %	25,1 %	33,8 %	43,4 %
Australia	14,4 %	22,1 %	26,4 %	34,5 %
Belgia	26,4 %	36,7 %	44,5 %	52,0 %
Britannia	17,3 %	22,7 %	28,3 %	39,2 %
Espanja	23,3 %	28,6 %	32,8 %	38,9 %
Irlanti	14,6 %	23,4 %	32,3 %	42,2 %
Italia	29,9 %	35,9 %	44,3 %	50,4 %
Itävalta	24,4 %	30,5 %	36,4 %	39,5 %
Kanada	20,0 %	24,6 %	27,3 %	36,7 %
Norja	19,1 %	24,6 %	29,9 %	38,1 %
Ranska	26,6 %	31,6 %	35,6 %	42,1 %
Ruotsi	22,4 %	25,9 %	34,4 %	45,5 %
Saksa	30,3 %	35,6 %	39,5 %	43,0 %
Suomi	22,5 %	31,3 %	38,4 %	47,8 %
Sveitsi	11,1 %	13,8 %	17,3 %	24,2 %
Tanska	32,4 %	35,2 %	37,5 %	46,4 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	15,1 %	18,6 %	24,4 %	32,3 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	13,0 %	25,1 %	33,8 %	43,4 %
Australia	12,4 %	22,1 %	26,4 %	34,5 %
Belgia	13,4 %	23,3 %	34,2 %	47,0 %
Britannia	17,3 %	22,7 %	28,3 %	39,2 %
Espanja	20,1 %	26,7 %	31,5 %	38,3 %
Irlanti	6,1 %	12,6 %	25,3 %	38,7 %
Italia	27,6 %	34,6 %	44,0 %	50,4 %
Itävalta	18,6 %	20,9 %	30,1 %	36,4 %
Kanada	13,8 %	20,7 %	24,5 %	35,4 %
Norja	19,1 %	24,6 %	29,9 %	38,1 %
Ranska	24,3 %	23,5 %	25,4 %	33,2 %
Ruotsi	22,4 %	25,9 %	34,4 %	45,5 %
Saksa	2,1 %	15,4 %	23,4 %	30,6 %
Suomi	22,5 %	31,3 %	38,4 %	47,8 %
Sveitsi	6,4 %	6,4 %	8,7 %	15,6 %
Tanska	24,6 %	30,2 %	34,3 %	44,7 %
Viro	18,7 %	19,6 %	20,8 %	21,0 %
Yhdysvallat	-18,6 %	2,1 %	10,5 %	21,3 %

TULOVEROASTEET* 2023

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	31 000	49 000	75 000
+ 2. puoliso	49 000	75 000	150 000
= yhteensä	80 000	124 000	225 000
Alankomaat	17,1 %	28,2 %	39,0 %
Australia	19,1 %	24,7 %	31,8 %
Belgia	30,8 %	40,1 %	48,8 %
Britannia	20,6 %	26,1 %	35,6 %
Espanja	24,1 %	29,6 %	36,0 %
Irlanti	20,0 %	28,8 %	38,9 %
Italia	31,9 %	40,3 %	48,2 %
Itävalta	22,3 %	30,3 %	36,4 %
Kanada	22,8 %	26,2 %	33,6 %
Norja	22,5 %	27,8 %	35,3 %
Ranska	25,9 %	30,9 %	38,4 %
Ruotsi	24,6 %	31,1 %	41,8 %
Saksa	25,7 %	32,4 %	38,7 %
Suomi	27,9 %	35,6 %	44,6 %
Sveitsi	8,2 %	10,7 %	16,2 %
Tanska	34,1 %	36,6 %	43,4 %
Viro	20,8 %	21,0 %	21,1 %
Yhdysvallat	11,3 %	17,8 %	27,4 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

MARGINAALIVEROASTEET 2023
YKSINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	40,0 %	49,6 %	56,0 %	49,5 %
Australia	36,0 %	34,5 %	34,5 %	47,0 %
Belgia	51,3 %	56,9 %	60,4 %	59,5 %
Britannia	32,1 %	31,9 %	42,0 %	47,1 %
Espanja	34,5 %	41,2 %	44,9 %	45,0 %
Irlanti	28,4 %	48,4 %	52,0 %	52,0 %
Italia	46,1 %	46,1 %	56,4 %	56,4 %
Itävalta	39,7 %	47,6 %	47,6 %	43,7 %
Kanada	26,2 %	29,8 %	43,4 %	48,3 %
Norja	33,9 %	33,9 %	43,4 %	47,4 %
Ranska	34,5 %	43,3 %	43,1 %	51,8 %
Ruotsi	29,5 %	33,5 %	56,5 %	56,5 %
Saksa	42,6 %	47,2 %	48,3 %	44,3 %
Suomi	43,7 %	49,5 %	52,2 %	59,2 %
Sveitsi	17,2 %	17,9 %	25,7 %	34,1 %
Tanska	39,0 %	40,2 %	42,9 %	56,7 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	23,6 %	25,6 %	39,0 %	34,7 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	40,0 %	49,6 %	56,0 %	49,5 %
Australia	44,0 %	34,5 %	34,5 %	47,0 %
Belgia	14,2 %	46,9 %	60,1 %	59,6 %
Britannia	32,1 %	31,9 %	42,0 %	47,1 %
Espanja	34,5 %	41,2 %	44,9 %	45,0 %
Irlanti	8,4 %	48,4 %	52,0 %	52,0 %
Italia	46,1 %	47,8 %	58,0 %	56,4 %
Itävalta	18,7 %	47,6 %	47,6 %	44,0 %
Kanada	26,2 %	29,7 %	43,5 %	48,6 %
Norja	33,9 %	33,9 %	43,4 %	47,4 %
Ranska	22,6 %	20,6 %	32,5 %	43,5 %
Ruotsi	29,5 %	33,5 %	56,5 %	56,5 %
Saksa	33,7 %	41,0 %	37,6 %	45,4 %
Suomi	43,7 %	49,5 %	52,2 %	59,2 %
Sveitsi	6,2 %	9,9 %	16,7 %	27,3 %
Tanska	39,0 %	40,2 %	42,9 %	56,7 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	28,7 %	40,7 %	23,6 %	32,8 %

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2023
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	18,5 %	18,5 %	16,5 %	8,2 %
Australia	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Belgia	25,3 %	25,3 %	25,3 %	25,3 %
Britannia	9,2 %	10,9 %	11,9 %	12,9 %
Espanja	31,4 %	31,4 %	22,6 %	11,3 %
Irlanti	11,1 %	11,1 %	11,1 %	11,1 %
Italia	31,6 %	31,6 %	33,8 %	32,4 %
Itävalta	29,8 %	29,8 %	29,8 %	20,3 %
Kanada	7,8 %	7,3 %	4,7 %	2,4 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	36,3 %	42,5 %	44,3 %	47,9 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	20,2 %	20,2 %	18,3 %	10,0 %
Suomi	21,5 %	21,5 %	21,5 %	21,5 %
Sveitsi	6,4 %	6,4 %	6,4 %	6,4 %
Tanska	1,0 %	0,6 %	0,4 %	0,2 %
Viro	33,8 %	33,8 %	33,8 %	33,8 %
Yhdysvallat	8,5 %	8,2 %	8,0 %	7,8 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2023**

**YKSIINÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	26,6 %	36,8 %	43,1 %	47,7 %
Australia	18,8 %	26,1 %	30,2 %	37,9 %
Belgia	41,2 %	49,5 %	55,7 %	61,7 %
Britannia	24,3 %	30,3 %	36,0 %	46,2 %
Espanja	41,6 %	45,7 %	45,2 %	45,1 %
Irlanti	23,1 %	31,0 %	39,1 %	47,9 %
Italia	46,7 %	51,3 %	58,4 %	62,5 %
Itävalta	41,8 %	46,5 %	51,0 %	49,7 %
Kanada	25,7 %	29,7 %	30,6 %	38,2 %
Norja	29,1 %	33,9 %	38,6 %	45,7 %
Ranska	46,1 %	52,0 %	55,4 %	60,8 %
Ruotsi	41,0 %	43,6 %	50,1 %	58,5 %
Saksa	42,0 %	46,5 %	48,9 %	48,2 %
Suomi	36,2 %	43,4 %	49,3 %	57,0 %
Sveitsi	16,4 %	19,0 %	22,2 %	28,8 %
Tanska	33,1 %	35,6 %	37,8 %	46,5 %
Viro	41,2 %	41,2 %	41,2 %	41,2 %
Yhdysvallat	21,8 %	24,7 %	30,0 %	37,2 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	31000	49000	75000	150000
Alankomaat	26,6 %	36,8 %	43,1 %	47,7 %
Australia	16,9 %	26,1 %	30,2 %	37,9 %
Belgia	30,9 %	38,8 %	47,5 %	57,7 %
Britannia	24,3 %	30,3 %	36,0 %	46,2 %
Espanja	39,2 %	44,2 %	44,1 %	44,5 %
Irlanti	15,4 %	21,3 %	32,7 %	44,8 %
Italia	45,0 %	50,3 %	58,1 %	62,5 %
Itävalta	37,3 %	39,1 %	46,2 %	47,1 %
Kanada	20,0 %	26,1 %	27,9 %	36,9 %
Norja	29,1 %	33,9 %	38,6 %	45,7 %
Ranska	44,5 %	46,3 %	48,3 %	56,3 %
Ruotsi	41,0 %	43,6 %	50,1 %	58,5 %
Saksa	18,5 %	29,7 %	35,3 %	37,0 %
Suomi	36,2 %	43,4 %	49,3 %	57,0 %
Sveitsi	12,0 %	12,1 %	14,2 %	20,7 %
Tanska	25,3 %	30,6 %	34,5 %	44,8 %
Viro	39,2 %	39,9 %	40,8 %	41,0 %
Yhdysvallat	-9,3 %	9,5 %	17,1 %	27,0 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2023
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	31 000	49 000	75 000
+ 2. puoliso	49 000	75 000	150 000
= yhteensä	80 000	124 000	225 000
Alankomaat	30,0 %	38,8 %	45,0 %
Australia	23,3 %	28,6 %	35,4 %
Belgia	44,8 %	52,2 %	59,1 %
Britannia	28,0 %	33,7 %	42,8 %
Espanja	42,3 %	44,2 %	44,4 %
Irlanti	28,0 %	35,9 %	45,0 %
Italia	48,3 %	55,1 %	61,0 %
Itävalta	40,1 %	46,3 %	48,5 %
Kanada	28,1 %	30,2 %	35,6 %
Norja	32,0 %	36,7 %	43,3 %
Ranska	47,1 %	51,9 %	58,9 %
Ruotsi	42,6 %	47,5 %	55,7 %
Saksa	38,2 %	43,2 %	45,7 %
Suomi	40,6 %	47,0 %	54,4 %
Sveitsi	13,8 %	16,1 %	21,2 %
Tanska	34,6 %	36,9 %	43,6 %
Viro	40,8 %	40,9 %	41,0 %
Yhdysvallat	18,1 %	23,9 %	32,7 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015
72. **Leena Savolainen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverot meillä ja muualla. 8.4.2015
73. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 12.5.2015
74. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015.** 26.11.2015
75. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2016 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 27.1.2016
76. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016.** 30.11.2016
77. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2017 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2017
78. **Janne Kalluinen: Kulutusverotuksen trendit meillä ja muualla.** 1.6.2017
79. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2017.** 12.12.2017
80. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2018 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2018
81. **Janne Kalluinen: Eläkkeensaajan vero- ja ostovoimakehitys 2000-luvulla.** Kesäkuu 2018
82. **Janne Kalluinen: Korkeakouluopiskelijan tulot ja verotus 2018.**
Laskelmia työtulojen vaikutuksista käytettävissä oleviin tuloihin. 5.10. 2018
83. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2018.** 30.11.2018
84. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2019 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 24.1.2019
85. **Janne Kalluinen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverotuksen trendit Suomessa. Huhtikuu 2019
86. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2019.** 16.12.2019
87. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2020 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 31.1.2020
88. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2020.** 10.12.2020
89. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2021 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 5.2.2021
90. **Janne Kalluinen: Kulutusverot meillä ja muualla 2021.** 23.6.2021
91. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2021.** 15.12.2021
92. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2022 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2022
93. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2022.** 15.12.2022
94. **Janne Kalluinen: Kulutusverot meillä ja muualla 2023.** Helmikuu 2023

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.